

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

पुणे येथील माणिक बाग-सिंहगड रस्त्यावर खाद्यपदार्थांची विक्री होत असल्याबाबत

(१) १६१ (०५-०४-२०२०). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील माणिक बाग-सिंहगड डीपी रस्त्यावर अन्न व औषध प्रशासनाच्या परवानगीशिवाय अनधिकृतपणे खाद्यपदार्थ विक्री होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त खाद्यपदार्थ विक्रेत्यांवर कारवाई करणेबाबत विविध सामाजिक संघटना, लोकप्रतिनिधी व स्थानिक नागरिकांकडून वारंवार पाठपुरावा करूनही अनेक वर्षांपासून याबाबत अन्न व औषध प्रशासनाकडून तपासणी तसेच कोणतीच कारवाई होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर महानगरपालिकेच्या अखत्यारित असलेल्या अंबाझरी उद्यानाबाबत

(२) २२२ (२०-०३-२०२०). श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुभाष धोटे (राजुरा), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर महानगरपालिकेने मनुष्यबळाचे कारण देत अनेक कामांचे खाजगीकरण करण्याचे ठरविले असून त्या अंतर्गत अंबाझरी उद्यानासह परिसराच्या विकासाची जबाबदारी एकूण ९९ वर्षाकरिता महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाकडे सोपविली असून या महामंडळाने एका खाजगी संस्थेची भागिदारी स्विकारली असल्याचे दिनांक २८ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, हे उद्यान नागपूर महानगरपालिकेच्या अखत्यारित असल्याने याचा विकास करणे महानगरपालिकेस शक्य असताना पर्यटन विकास महामंडळाने अंबाझरी उद्यान व परिसराचे विकास करण्यासाठी गरुडा अम्युजमेंट पार्क प्रायव्हेट लिमिटेड या कंपनी बरोबर करार केल्याने नागरिकांमध्ये असंतोषाची भावना निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासन त्वरीत आवश्यक कार्यवाही करणार वा करीत आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे (०९-१२-२०२०) : (१) महसूल व वन विभागाकडून शासन निर्णय, दि.२१/७/२०१७ अन्वये सदरची जागा महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास पर्यटनदृष्ट्या विकास करण्यासाठी देण्यात आली आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळामार्फत सदरच्या जागेचा PPP तत्वावर विकास करण्यासाठी खाजगी विकासकाची नेमणूक करण्यात आली आहे.

(२) विकासकासोबत करारनामा झाल्याने महानगरपालिका, नागपूर यांचे मार्फत कार्यान्वित असलेल्या सुविधा उदा. सार्वजनिक उद्यान, उपहारगृह, वाहनतळ इ. रिकामी करण्याबाबत महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाचे दि.४/१२/२०१९ च्या पत्रान्वये महानगरपालिकेस कळविले आहे. सदर कराराबाबत नागरिकांमध्ये असंतोषाची भावना निर्माण झाल्याची तक्रार शासनाकडे प्राप्त झाली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे जिल्ह्यात निकृष्ट दर्जाच्या खाद्यतेलाचा वापर करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(३) ११४४ (०६-०४-२०२०). श्री.फारूक शाह (धुळे शहर) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे जिल्ह्यात २० पेक्षा अधिक लहान मोठे उत्पादक असून शहरात खाद्यतेलाचा दररोज १५ लाख लिटरपेक्षा अधिक वापर होत असून लहान-मोठी पाच हजारांपेक्षा अधिक हॉटेल्स, टपऱ्या, खाद्यपदार्थ विक्रेते तसेच हातगाडया १० हजारापेक्षा अधिक असून या पैकी बहुतांश ठिकाणी खाद्यतेलाचा वारंवार वापर केल्याने त्याचा कडवटपणा वाढत असून तीन वेळेपेक्षा अधिक वेळा तेलाचा वापरास शासनाच्या निर्णयानुसार बंदी असूनही या तेलाचा वारंवार वापर करण्यात येत असल्याने हृदयविकार, कॅन्सर, किडनीसह विविध आजारात वाढ होत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, फूड सेफ्टी स्टॅंडर्ड अथॉरिटीच्या सूचनेनुसार खाद्यतेल पुर्नवापरावर अन्न औषध विभागाने दिनांक १ मार्चपासून निर्बंध आणणारे आदेश काढले असून याबाबत दोषी आढळल्यास दंडात्मक कारवाई करण्याचीही तरतूद आहे परंतु याबाबत तक्रार करण्याबाबत नागरिक जागृत नसल्याने संबंधित दोषीवर कारवाई करण्यास अडचणी येत आहे,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही. तथापि खाद्यतेलाच्या ३ पेक्षा अधिक वेळ पुन्हा वापरावर अन्न सुरक्षा व मानके कायदा २००६ नियम व नियमन २०११ नुसार प्रतिबंध घालण्यात आला आहे. तसेच अन्न सुरक्षा व मानके प्राधिकरण नवी दिल्ली यांच्या RUCO (Repurpose Used Cooking Oil) या उपक्रमाद्वारे दररोज ५० लि खाद्यतेल वापरणाऱ्या व्यावसायिकांकडून असे तेल संकलित करून त्याचा बायोडिझेल उत्पादन करण्यासाठी वापर करण्यात येत आहे, त्यामुळे त्याच्या पुनश्च वापरावर नियंत्रण आहे.

फूड सेफ्टी स्टॅंडर्ड अथॉरिटी हे वेळोवेळी त्याच्या संकेतस्थळावर विविध माहिती प्रकट करत असते त्यामुळे सदरची माहिती ही जनसामान्यांना सहज उपलब्ध होत असते. तसेच खाद्यतेल वारंवार गरम करून वापरण्याच्या दुष्परीणामाबाबत प्रशासनामार्फत जनजागृती करण्यात येते. अन्न व औषध प्रशासन तक्रार, चौकशी व्यतिरीक्त विविध अन्न पदार्थांचे नियमित अन्न नमुने घेवून पडताळणी करित असते. तसेच तपासणी करतेवेळी अन्न आस्थापना कायद्यातील तरतुदीबाबत सूचित करण्यात येते. तसेच भारत सरकारच्या RUCO उपक्रमाबाबत Eat Right Movement या जनजागृती कॅम्पवेळी धुळे जिल्हासह संपुर्ण राज्यात व्यापक प्रमाणावर जनजागृती अन्न व औषध प्रशासनामार्फत करण्यात आलेली आहे व यापुढे करण्यात येईल.

(३) व (४) लागू नाही.

राज्यात बनावट जिऱ्याची विक्री करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(४) १५९६ (०६-०४-२०२०). श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राजस्थान व गुजरात राज्य येथे जंगली गवत, गुळ, पाणी, दगडाची पावडर मिसळून तयार केलेले जिरे राज्यात मोठ्या प्रमाणात विक्री केले जात असल्याचे दिनांक १० जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, याबाबत कोणती प्रतिबंधात्मक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात गुंगी आणणा-या औषधांच्या होणा-या तस्करीला प्रतिबंध करण्याबाबत

(५) २४३० (०७-०४-२०२०). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अन्न व औषध प्रशासन विभागाला गुंगी आणणा-या औषधांच्या होणा-या तस्करीला आळा घालण्यास अपयश आले असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भिवंडी (जि.ठाणे) येथे गुंगीच्या औषधाचा मोठ्याप्रमाणात साठा जप्त करून एका युवकाला अटक केले असून अन्य आरोपी फरार झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर गुंगीच्या औषधांचा युवक व युवती नशेसाठी अधिक वापर करित असल्यामुळे युवकांच्या आरोग्याला धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित विभागाच्या अधिका-यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

प्राप्त गोपनीय माहितीच्या अनुषंगे पोलिसांनी व अन्न आणि औषध प्रशासनाच्या अधिकाऱ्यांनी दिनांक ०९.०१.२०२० रोजी धाड टाकून भिवंडी येथील कल्याण रोड, नवी वस्ती, वेलकम हॉटेल समोरील जागेत दुचाकी वाहनातून निहाल असल्लम मोमीन या इसमाकडे Rexus Active Cough Syrup १०० ml (Codeine युक्त) या खोकल्यासाठी उपयोगी असलेल्या औषधाचा विनापरवाना साठा आढळून आला. सदर साठ्यातून औषध निरीक्षक यांनी एक औषध नमुना चाचणीसाठी घेतला व उर्वरित साठा पोलिसांनी जप्त केला. सदर प्रकरणी संबंधित आरोपीविरुद्ध FIR No. ००४/२०२० नोंदविला असून, आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. सदर प्रकरणी पोलीसांनी सदर आरोपीविरुद्ध चार्जशीट दाखल केले असून, उर्वरित २ आरोपी अद्यापपावेतो मिळून आलेले नाहीत.

घेतलेला नमुना शासकीय विश्लेषक यांनी प्रमाणित घोषित केला आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथे अन्न परवाने कार्यालय सुरु करण्याबाबत

(६) २६११ (०६-०४-२०२०). श्री.कुमार आयलानी (उल्हासनगर) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथील नागरीकांना अन्न परवाना काढण्याकरिता व नूतनीकरण करण्यासाठी वारंवार ठाणे येथे जावे लागत असल्यामुळे उल्हासनगर येथेच अन्न परवाने कार्यालय सुरु करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास मा.अन्न व नागरी पुरवठा मंत्री यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कार्यवाहीसाठी अन्न व सुरक्षा आयुक्त यांनी सचिव पत्र क्रअसुका/परवाने/२११८/१७ दिनांक ६/१२/२०१७ रोजी पाठविले असून पुढील कार्यवाहीसाठी सह आयुक्त, अन्न व सुरक्षा कोकण विभाग यांचेकडे पाठविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) होय हे खरे आहे.

(३) पदनिर्देशित अधिकारी, ठाणे यांनी तत्कालीन महापौर, उल्हासनगर महानगरपालिका यांची प्रत्यक्ष भेट घेवून अन्न परवाना /नोंदणी बाबत व त्याच्या नुतनीकरण करण्यासंदर्भात सविस्तर चर्चा केली. त्यांना परवाने/नोंदणी व त्याचे नुतनीकरण यांसाठी अन्न व औषध प्रशासन कार्यालय, ठाणे येथे नुतनीकरणाकरिता येण्याची आवश्यकता नसून अन्न परवाना/नोंदणीची सर्व प्रक्रीया ही ऑनलाईन पध्दतीने अन्न सुरक्षा व मानदे प्राधिकरण, नवी दिल्ली यांच्या fssai.gov.in किंवा foodlicensing.gov.in या संकेत स्थळावरून करता येत असल्याचे सांगितले. तसेच सदर अन्न परवाना/नोंदणी मंजूर झाल्यावर अर्जदाराच्या रजिस्टर ईमेलवर परवान्याची/नोंदणीची प्रत प्राप्त करता येते. त्यामुळे प्रत्येक तालुकास्तरावर कार्यालय सुरु करणे संयुक्तीक नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सांस्कृतिक, पुरातत्व, ऐतिहासिक व धार्मिक स्थळांचा विकास करण्याबाबत

(७) ३७५७ (०७-०४-२०२०). श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उस्मानाबाद जिल्हा हा आर्थिक व औद्योगिक दृष्ट्या मागासलेला असला तरी श्रेष्ठ संत श्री गुरोबा काका मंदिर तेर, खौजा शमाशोद्दीन गाजी (रहे) दर्गाह, उस्मानाबाद जैन लेणी, गेडेश्वगरी मंदिर, येरमाळ, एकमेव असलेले त्रिविक्रम मंदिर, जैन मंदिर, कुंथलगिरी, भैरवनाथ

मंदिर, सोनारी, मैलारपूर खंडोबा मंदिर, नळदुर्ग किल्ला, भुईकोट किल्ला, परंडा डोमगाव येथील सुवर्ण अक्षरातील दासबोध ग्रंथाची प्रत, रामलींग मंदिर, अभयारण्य येडशी, प्राचीन व्यापा-यांचे केंद्र असलेले तेर हे गाव अशा विविध पुरातत्व व धार्मिक विविधता असलेला जिल्हा आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू जिल्ह्याचा पुरातत्व व धार्मिक पर्यटनस्थळ म्हणून विकास करण्याची विनंती लोकप्रतिनिधींनी लेखी पत्राद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उस्मानाबाद जिल्ह्याचा पुरातत्व, ऐतिहासिक व धार्मिक पर्यटन स्थळ म्हणून विकास करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे (०९-१२-२०२०) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) उस्मानाबाद जिल्ह्याचा पुरातत्व, ऐतिहासिक व धार्मिक पर्यटनस्थळ म्हणून विकास करण्यासाठी शासनाने प्रादेशिक पर्यटन विकास योजना तसेच जिल्हा वार्षिक योजना क वर्ग पर्यटनस्थळ विकास योजना या योजनांतर्गत सदर पर्यटन स्थळांचा पर्यटन स्थळ म्हणून विकास करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे निधी उपलब्ध करून दिला आहे.

(१) श्री.संत गोरोबा काका मंदिर, तेर प्रादेशिक पर्यटन रु.६०.०० लक्ष, क वर्ग पर्यटन रु.२१९.९७ लक्ष, (२) हजरत ख्वाजा शमशोद्दीन गाझी रहे दर्गा, क वर्ग पर्यटन रु.११९.०० लक्ष, (३) धाराशिव लेणी, प्रादेशिक पर्यटन रु.४०.०० लक्ष, क वर्ग पर्यटन रु.१०.०६ लक्ष (४) येडेश्वरी देवी मंदिर, येरमाळा-क वर्ग पर्यटन रु.६२.६० लक्ष, (५) भैरवनाथ मंदिर, सोनारी प्रादेशिक पर्यटन रु.३५.०० लक्ष, क वर्ग पर्यटन रु.२०.०० लक्ष (६) खंडोबा मंदिर, मैलारपूर क वर्ग पर्यटन रु.११९.४४ लक्ष (७) नळदुर्ग किल्ला, प्रादेशिक पर्यटन रु.७३.९२ लक्ष (८) कल्याणस्वामी समाधी पीठ, डोमगाव ता.परंडा क वर्ग पर्यटन रु.१५५.३५ लक्ष (९) रामलिंग मंदिर, येडशी प्रादेशिक पर्यटन रु.१२५.०० लक्ष

सदर निधीतून पर्यटन स्थळांच्या ठिकाणी पर्यटन विषयक विविध विकास कामे करण्यात आली असून पर्यटन स्थळांचा पुरातत्व, ऐतिहासिक व धार्मिक पर्यटनस्थळ म्हणून विकास करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यात जिल्हा परिषद शिक्षण विभागात शाळांचा विकास निधीचे वाटप व शालेय पोषण आहार वाटपाच्या अंमलबजावणीबाबत

(८) ४७५८ (१६-०४-२०२०). श्री.तान्हाजी मुटकुळे (हिंगोली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यात जिल्हा परिषद शिक्षण विभागात विविध योजनेंतर्गत जि.प. शाळांचा विकास निधी वाटप प्रक्रिया व शालेय पोषण आहार वाटप योजनेची प्रभावीपणे अंमलबजावणी होत नसल्याची बाब माहे नोव्हेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, जिल्हा परिषदेच्या शाळांमध्ये सुमारे ८०० पेक्षा अधिक मुख्याध्यापक कार्यरत असून त्यांना शालेय पोषण आहार योजना राबविण्याचे मानधन म्हणून वार्षिक एक हजार रुपये अंदाजे देण्यात येणारी रक्कम मुख्याध्यापकांच्या खात्यावर वेळेवर जमा होत नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०९-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

हिंगोली जिल्ह्यात विविध उपयोजनांतर्गत जिल्हा परिषद शाळांचा विकास निधी वाटपाची अंमलबजावणी सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षामध्ये पूर्ण झालेली आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लोणार सरोवर (जि.बुलडाणा) विकास आराखड्यास शासनाची मंजूरी मिळण्याबाबत

(९) ५३०६ (०७-०४-२०२०). श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) लोणार सरोवर (जि.बुलडाणा) विकास आराखड्याचे काम माहे नोव्हेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान सुरु करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरचा विकास आराखडा तयार करण्यात येऊन शासनास सादर करण्यात आला आहे काय, या आराखड्याचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, या आराखड्यास शासनाची मंजूरी मिळाली आहे काय, त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे (०९-१२-२०२०) :(१) , (२) व (३) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय, दि.३१/३/२०१७ अन्वये रु.९१.२९ कोटीच्या लोणार (जि. बुलडाणा) पर्यटन विकास आराखड्यास मान्यता देण्यात आली आहे. सदर विकास आराखड्यातील प्रस्तावित कामांची ई-निविदा कार्यवाही डिसेंबर, २०१७ पर्यंत पूर्ण करून जानेवारी, २०१८ मध्ये कार्यारंभ आदेश देऊन काम सुरु करण्यात आले आहे. सदर विकास आराखड्यातील कामांसाठी आतापर्यंत रु.७५१.२४ लक्ष निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

लोणार पर्यटन विकास आराखड्यातील कामे एकूण ४ प्राधान्यक्रमामध्ये पूर्ण करावयाची असून त्यामध्ये (१) तारांगण व संग्रहालय उभारणे, (२) दुर्गा टेकडी व लोणार सरोवर येथे संरक्षक भिंत, पदपथ, वाहनतळ, अंतर्गत रस्ते, बागबगीचे इत्यादी पर्यटन विषयक मुलभूत सुविधांचा विकास करणे, (३) लोणार येथील ऐतिहासिक मंदिराचे संवर्धन व लोणार

वि.स. ४० (८)

सरोवराजवळील जून्या शासकीय इमारतींचे नुतनीकरण करणे आणि (४) दुर्गा टेकडी, लोणार येथे पर्यटन संकुल उभारणे इत्यादी कामांचा समावेश आहे.

सदर विकास आराखड्यातील कामे निधीच्या उपलब्धतेनुसार करण्यात येत असून सदर कामे प्रगती पथावर आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्हा बँकेकडे शेतकरी पीक कर्जवाटपाकरिता निधीची कमतरता असल्याबाबत.

(१०) ११९०९ (२०-०९-२०२०). श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम) :

सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शेतकरी पीक कर्जवाटप करण्याकरिता नाशिक जिल्हा बँकेकडे निधीची कमतरता असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेतकऱ्यांना पीक कर्ज वाटपाकरिता राज्य सहकारी बँकेकडून कर्ज घ्यावयाचे असून, आधीच नाशिक जिल्हा बँक राज्य सहकारी बँकेची थकबाकीदार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्य सहकारी बँकेकडून जिल्हा बँकेला अर्थसहाय्य करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (१०-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

नाशिक जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेने खरीप, २०२० मध्ये ६३,९७५ शेतकऱ्यांना ४६५.१६ कोटी पीक कर्ज वाटप केले आहे.

(२) होय.

(३) नाशिक जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेस सन २०२०-२१ साठी एकूण रु. ६२८.४९ कोटी पिक कर्ज लक्षांक देण्यात आलेला आहे. नाशिक जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक सन २०२०-२१ च्या हंगामाकरिता खरीप पीक कर्ज वाटपासाठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून वित्त सहाय्य मिळण्यास पात्र नाही. तथापी महात्मा जोतिराव फुले शेतकरी कर्जमुक्ती योजना २०१९ या योजनेअंतर्गत माहे जुलै, २०२० मध्ये शासनाकडून बँकेस ८८७.७८ कोटी प्राप्त झाले असून सदर बँकेस पिक कर्ज वाटपासाठीचा दिलेला लक्षांक पूर्ण करता येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यामध्ये शेतकऱ्यांना पीक कर्ज वाटप करण्याबाबत

(११) १२२८४ (२०-०९-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बुलढाणा जिल्ह्यामध्ये खरीप हंगामा दरम्यान अत्यल्प पीक कर्ज वाटप होत असल्यामुळे शेतकऱ्यांनी संबंधित तहसीलदार यांच्याकडे तक्रार केल्याची बाब दिनांक १ जून २०२० रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बुलढाणा जिल्ह्यातील ६६००० खातेदारांना मात्र ५२३ कोटी रुपयाचे पीक कर्ज वाटप झाल्याची बाब दिनांक २८ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने पिक कर्ज जलद गतीने वाटप करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (१०-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

महात्मा जोतिराव फुले शेतकरी कर्जमुक्ती योजना २०१९ व छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजना २०१७ या योजनांच्या अनुषंगाने ज्या शेतकऱ्यांना कर्जमाफी मिळाली नाही अशा शेतकऱ्यांनी पिककर्ज वाटपाबाबत संबंधित तहसिलदार यांच्याकडे तक्रारी केल्या आहेत.

(२) अंशतः खरे आहे.

बुलढाणा जिल्ह्यांतर्गत दिनांक ३०.०६.२०२० अखेर ७०,३१७ शेतकऱ्यांना ५५२.४३ कोटीचे कर्ज वाटप करण्यात आले होते. सद्यस्थितीत दिनांक ३०.०९.२०२० अखेर १.५४ लाख शेतकऱ्यांना रु. १२६०.४८ कोटीचे पीक कर्ज वाटप करण्यात आले आहे.

(३) जिल्ह्यातील खरीप पीक कर्ज वाटपाचे प्रमाण वाढविण्यासाठी श्री. राजेंद्र शिंगणे, पालकमंत्री, बुलढाणा व जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय सभा घेण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यातील धान्याचा अपहार होत असल्याबाबत

(१२) १२५२९ (१५-०९-२०२०). श्री.महेश चौघुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोनाच्या काळात भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यातील धान्य पुरवठा ठेकेदार यांच्याकडून तालुक्यातील शिधावाटप दुकानदारांना मोफत धान्य उपलब्ध करून देणे आवश्यक असताना शिधावाटप दुकानांवर अधिक पैसे आकारून कमी धान्य देत असल्याचे तहसीलदार, भिवंडी यांनी केलेल्या तपासणीत आढळून आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान मा.मुख्यमंत्री व मा.अन्न व नागरी पुरवठा मंत्री यांच्याकडे निवेदन देऊन कारवाईची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, शासकीय गोदामातून धान्य उपलब्ध करून देण्यासाठी शासकीय ठेकेदार नेमले असताना ठाणे जिल्हा 'फ' नियंत्रण मंडळाचे अधिकारी यांनी धान्य उपलब्ध करून देण्यासाठी जादा पैसे द्यावे लागतील असे लोकप्रतिनिधींना सांगितले असून सदर रेकॉर्डिंग शासनास सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) तसेच, तालुक्यात काही गावांमध्ये बोगस रेशनिंग कार्ड तयार करून त्यावर धान्य वितरीत न करता वितरीत केल्याचे दर्शवून या धान्याचा काळाबाजार केला असल्याचे निदर्शनास आले खरे आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित दोषी अधिकारी व ठेकेदार यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (१०-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) होय, त्याअनुषंगाने माहिती मागविण्यात आली आहे.

(३) हे खरे नाही

(४) हे खरे नाही

(५) भिवंडी तालुक्यातील चाणे, पालखणे, वेढे, दलोंडे व कुशिवली या ५ गावांमधील शिधावाटप दुकानदारांनी लॉकडाऊनच्या कालावधीत शिधावाटप दुकानदारांना कमी धान्य वितरणाच्या तक्रारीवरून त्यांच्या विरुद्ध संबंधित पोलीस ठाण्यांमध्ये गुन्हे दाखल करण्यात आले असून त्यांचे परवाने रद्द करण्यात येऊन अनामत रक्कम शासन जमा करण्यात आली आहे. या कार्यवाही विरोधात चाणे, पालखणे, वेढे व दलोंडे या शिधावाटप दुकानदारांनी उप आयुक्त (पुरवठा), कोकण यांच्याकडे पुनरिक्षण अर्ज दाखल करून स्थगिती घेतलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलडाणा जिल्ह्यातील मृत शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना कर्जमाफीचा लाभ मिळण्याबाबत

(१३) १२५५६ (१९-०९-२०२०). श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महात्मा ज्योतीराव फुले शेतकरी कर्जमाफी योजनेचा लाभ घेण्याच्या प्रमाणिकरण प्रक्रियेत कर्जदार शेतकऱ्यांचा अंगठा घेतल्याशिवाय कर्जमाफीच्या लाभाची प्रक्रिया पूर्ण होत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रक्रियेमुळे राज्यात तसेच बुलडाणा जिल्ह्यातील मृत झालेल्या कर्जदार शेतकऱ्यांना अजूनही कर्जमाफीचा लाभ मिळालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रमाणिकरण प्रक्रियेत ऑनलाइन अंगठा न घेता ऑफलाईन प्रक्रिया करून मृत कर्जदार शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना लाभ देण्याबाबतची मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व चौकशीच्या अनुषंगाने मृत शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना कर्जमाफीचा लाभ मिळण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (१०-१२-२०२०) : (१) होय.

सदर योजनेअंतर्गत शेतकऱ्यांने त्यांच्या कर्जासंबंधीची माहिती बायोमेट्रिक आधार प्रमाणीकरणाद्वारे मान्य केल्यानंतर त्यांच्या लाभाची रक्कम खात्यात जमा होते

(२) अंशतः खरे आहे.

मृत शेतकऱ्यांच्या कर्ज प्रकरणाबाबत बँकेच्या प्रचलित धोरणानुसार वारसाची नेमणूक करण्याचे निदेश सर्व बँकांना योजनेच्या सुरुवातीच्या कालावधीतच देण्यात आले आहेत. ज्या मृत शेतकऱ्यांच्या वारसांनी बँकांच्या धोरणाप्रमाणे वारस म्हणून नामनिर्देशन केले आहे. त्यापैकी बहुतांश शेतकऱ्यांच्या कर्जखात्यांची माहिती महात्मा जोतिराव फुले शेतकरी कर्जमुक्ती योजनेच्या पोर्टलवर आधार प्रमाणीकरणासाठी बँकेस प्राप्त झाली आहे.

(३) नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यात निकृष्ट दर्जाच्या सॅनिटायझरचे
उत्पादन करण्यात येत असल्याबाबत**

(१४) १२५७९ (१४-०९-२०२०). श्री.महेश चौधुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यात कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर अनधिकृतपणे निकृष्ट दर्जाचे सॅनिटायझर तयार करण्यात येत असल्याचे माहे मे, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निकृष्ट दर्जाच्या सॅनिटायझरचे किती कालावधी पासून उत्पादन घेतले जात होते व किती प्रमाणात विक्री करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक कर्ज देण्यास टाळाटाळ करणाऱ्या
बँकांवर कारवाई करण्याबाबत**

- (१५) १२६५० (१७-०९-२०२०). श्री.संदिप क्षिरसागर (बीड), श्रीमती नमिता मुंदडा (केज) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) बीड जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक कर्ज घेण्यासाठी कुठल्याही प्रकारचा फेरफार वगैरे कागदपत्र लागणार नाही असे जिल्हाधिकारी बीड यांनी सांगितले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बँका शेतकऱ्यांना सदर कागदपत्राच्या पुर्तेशिवाय पिक कर्ज देत नाहीत तसेच शेतकऱ्यांचा सिबील रिपोर्ट आणि बेबाकी प्रमाणपत्राची गरज नसतांनाही पीक कर्जासाठी त्याची मागणी करत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शेतकऱ्यांच्या कुटुंबात घरातील प्रमुखांच्या नावे जमिन आहे परंतु त्याचे वय ६० वर्षांपेक्षा जास्त असल्याने त्या शेतकऱ्यांना बँका पीक कर्ज देत नाहीत, त्यामुळे सदरील कागदपत्रांची पुर्तता करून पीक कर्ज मंजुरीसाठी शेतातील कामे सोडून शेतकऱ्याला बँकेत सतत जावे लागते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शेतकऱ्यांना अशा जाचक अटी घालून पीक कर्ज देण्यास टाळाटाळ करणाऱ्या बँकांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (१०-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) व (३) नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

चांदिवली परिसरात नवीन शिधावाटप कार्यालयासाठी जागा देण्याबाबत

- (१६) १३१८८ (१५-०९-२०२०). श्री.दिलीप लांडे (चांदिवली) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) चांदिवली मधील तुंगागाव, पवई, परेरावाडी, मोहिली व्हीलेज, चांदिवली, साकीनाका, असल्फा या भागात नेहरुनगर, कुर्ला (पू) येथे ४ कि.मी. दूर शिधावाटप कार्यालय असल्यामुळे स्थानिक नागरिकांची गैरसोय होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सध्या असलेली कार्यालयाची जागा ही अत्यंत लहान असून पावसाळ्यात कार्यालयात पाणी साचून कागदपत्रे भिजत असल्यामुळे कार्यालयातील पुरावे नष्ट होत असल्याचे दि. १६ मार्च २०२० रोजीच्या लेखी पत्राव्दारे शासनाच्या निदर्शनास आणले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कुर्ला पश्चिम येथे सार्वजनिक बांधकाम खात्याने बांधलेल्या गाळ्यांमध्ये नवीन शिधावाटप कार्यालयासाठी जागा देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (११-१२-२०२०) : (१) व (२) होय.

(३) या बाबत चौकशी करण्यात आली असून चांदिवली भागातील स्थानिक रहिवाश्यांसाठी शिधावाटप कार्यालयांकरिता "म्युनिसिपल लायब्ररी" सिटी सर्वे क्र. ७२६-अ, मोहिली गाव, साकीनाका, मुंबई-४०००७२ येथील तळमजला व पहिल्या मजल्यावरील अंदाजे सुमारे १५०० चौ. फूट बांधकाम केलेली जागा या जागेची पाहणी उपनियंत्रक शिधावाटप ई परिमंडळ यांच्या कार्यालयामार्फत करण्यात आलेली आहे. सदरहू जागा ही बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालकीची असून "१६८ चांदिवली" विधानसभा मतदार संघातील नविन शिधावाटप कार्यालयाकरिता देण्याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे उपनियंत्रक शिधावाटप ई परिमंडळ कार्यालयामार्फत पाठपुरावा करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील बनावट सॅनीटायझर विक्री करणाऱ्या कंपन्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(१७) १३५३९ (१४-०९-२०२०). श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात बनावट हॅन्ड सॅनीटायझरची विक्री होत असल्याबाबत माहे जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार बनावट हॅन्डसॅनीटायझर विक्री करणाऱ्या कंपन्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी नागपूर विभाग-, पुणे विभाग-१, औरंगाबाद विभाग-३, कोकण विभाग-१ व बृहन्मुंबई विभाग-२ अशा एकूण ०८ प्रकरणांमध्ये बनावट सॅनीटायझर ची विक्री होत असल्याचे अन्न व औषध प्रशासनाच्या निदर्शनास आले आहे. सदर प्रकरणांमध्ये संबंधित पोलिस स्टेशन मध्ये गुन्हे नोंदविण्यात आले असून पुढील चौकशी व तपास सुरु आहे.

कोकण विभागाने मे.अनाईका इंडस्ट्रीज विरार (पूर्व) या उत्पादन संस्थेस कारणे दाखवा नोटीस बजावून त्वरीत उत्पादन प्रक्रिया बंद करण्याचे आदेश दिलेले आहेत.

अन्न व औषध प्रशासनाद्वारे सॅनिटायझरचे एकूण १५३ नमुने चाचणीसाठी व विश्लेषणासाठी घेतले असून, त्यापैकी १२ नमुने बनावट घोषित झालेले आहेत. सदर सर्व प्रकरणात तपास काम पूर्ण करण्यात येवून संबंधितांविरुद्ध कायदेशीर कारवाई करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरात कोरोना या आजारावर औषधोपचार घेत असलेल्या खाजगी रुग्णालयातील रुग्णांना जादा दराने औषधांची विक्री करित असल्याबाबत

(१८) १३९९६ (१४-०९-२०२०). श्रीमती मुक्ता टिळक (कसबापेठ) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात कोरोना या रोगावरील औषधे बाजारामध्ये जादा दराने विक्री करण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पुणे शहर व राज्यात कोरोना या आजारावर औषधोपचार घेत असलेल्या खाजगी रुग्णालयातील रुग्णांना रुग्णाबाहेरील दुकानदार जादा दराने औषधांची विक्री करित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार या दुकानदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

काही विनापरवाना धारकांकडून Remdesivir Injection या औषधाची काही ठिकाणी जादा दराने विक्री केल्याचे आढळून आले आहे, परंतु औषध दुकानदारांकडून अशी विक्री होत असल्याचे आढळून आले नाही.

- (२) होय मे.स्टार हॉस्पिटल, निगडी, पुणे या रुग्णालयाचे आवारात अशी बाब आढळून आली आहे.
- (३) अन्न व औषध प्रशासनाच्या औषध निरीक्षकांना स्टार हॉस्पिटल, निगडी, पुणे यांचे आवारात एकूण ३ व्यक्ती Remdesivir Injection ची विक्री अवैध रित्या विना परवाना जादा दराने करित असल्याचे आढळून आले आहे. सदर प्रकरणी निगडी पोलीस स्टेशन येथे गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नियमित पदांवरील कंत्राटी कामगारांच्या नियमन व निर्मूलनाबाबत

(१९) १४०१२ (२०-०९-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कंत्राटी कामगारांचे कंत्राटदार तसेच नियोक्ता यांचेकडून होत असलेल्या पिळवणूकीपासून संरक्षण करण्यासाठी संसदेने कंत्राटी कामगार (नियमन व निर्मूलन) कायदा, १९७० संमत केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ज्या कंपनी वा कार्यालयाच्या आस्थापनेवर वर्षाच्या बाराही महिने काम असते त्या ठिकाणी कंत्राटी कामगारांची नेमणूक करता येत नसतांनाही संबंधित कंपनी वा कार्यालयाच्या आस्थापनेवर रिक्त असलेल्या पदांवर कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ज्या नियमित पदांवर कंत्राटी कामगारांची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे अशा कामगारांचे निर्मूलन करणे आवश्यक असताना शासन दुर्लक्ष करित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कंत्राटी कामगारांचे निर्मूलन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिलीप वळसे-पाटील (०९-१२-२०२०) : (१) कंत्राटी कामगार पध्दतीचे नियमन व निर्मूलन करणेसाठी कंत्राटी कामगार (नियमन व निर्मूलन) कायदा, १९७० लागू करण्यात आला आहे.

(२) कंत्राटी कामगार (नियमन व निर्मूलन) कायदा, १९७० च्या कलम १० मधील तरतूदीनुसार जेथे बारमाही स्वरूपाचे काम असते, त्या ठिकाणी कंत्राटी कामगार लावणे प्रतिबंध आहे. तरी अशा प्रकारे कंत्राटी कामगार नियुक्त करणाऱ्या आस्थापनांचे कंत्राटी कामगार (नियमन व निर्मूलन) कायदा, १९७० अंतर्गत निर्मूलन प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात येतात.

(३) व (४) हे खरे नाही. बारमाही आणि उत्पादनाशी निगडित ठिकाणी कंत्राटी कामगार लावणाऱ्या आस्थापनांचे कंत्राटी कामगार पध्दतीचे निर्मूलन करणेबाबतचे प्रस्ताव वेळोवेळी शासनाकडे सादर करण्यात येतात. सदर प्रस्ताव महाराष्ट्र राज्य कंत्राटी कामगार सल्लागार मंडळा समोर ठेवण्यात येतात. या प्रस्तावांवर राज्य कंत्राटी कामगार सल्लागार मंडळाच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने शासनाकडून अंतिम निर्णय घेण्यात येतो.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मे.ग्लॅक्सो स्मिथलाइन कंझ्युमर हेल्थ लि. कंपनीच्या उत्पादनांवर ग्राहकांची दिशाभूल करणारी माहिती छापण्यात आल्याने कारवाई करण्याबाबत

(२०) १४७८१ (१७-०९-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सौंदर्य प्रसाधनाच्या लेबलवर ग्राहकांची दिशाभूल करणारा दावा उत्पादन कंपन्यांनी नमूद करणे कायद्याने गुन्हा असताना मे.ग्लॅक्सो स्मिथलाइन कंझ्युमर हेल्थ लि. कंपनीच्या सेन्सोडाइन आणि मे.कोलगेट पॉमोलिव्ह इंडिया लि.च्या कोलगेट उत्पादनांवर दिशाभूल करणारी माहिती छापण्यात आल्याने एफडीएने कारवाई करून सुमारे ४ कोटी ६९ लाख ३० हजार ७६८ रुपयांचा साठा जप्त केल्याचे उघडकीस आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कारवाईनुसार संबंधीत कंपनीची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार सदरहू कंपन्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) वरील दोन्ही कंपन्यांची अन्न व औषध प्रशासनाच्या अधिकाऱ्यांद्वारे चौकशी करण्यात आलेली आहे.

या कंपन्यांच्या सौंदर्य प्रसाधनाच्या उत्पादनाच्या लेबलवरील तपशिल पाहता सदर मजकूर औषधे व सौंदर्यप्रसाधने कायद्यातील सौंदर्य प्रसाधनाच्या व्याख्येशी विसंगत असल्याने दिशाभूल करणारा असल्याचे सकृतदर्शनी दिसून आले, त्यामुळे सदर उत्पादने विषयांकित कायद्यातील कलम १७-C(c) चे उल्लंघन होते. त्यामुळे दिनांक ३१.०३.२०१९ रोजी अन्न व औषध प्रशासनाच्या अधिकाऱ्यांद्वारे मे.कोलगेट पॉमोलिव्ह इंडीया लि., मु.पो. दापोडे, भिवंडी, जि.ठाणे तसेच मे.ग्लॅक्सो स्मिथलाइन कंझ्युमर हेल्थ लि., मु.पो.लोणंड, भिवंडी, जि.ठाणे येथून जप्त करण्यात आला. सदर प्रकरणी मे.ग्लॅक्सो स्मिथलाइन कंझ्युमर हेल्थ लि. या संस्थेने मा.उच्च न्यायालयात रीट पिटीशन क्र.४८४१/२०१९ दाखल केलेले असून, मा.उच्च न्यायालयाच्या दि.२६.०४.२०१९ च्या आदेशानुसार दि.१६.०५.२०१९ रोजी साठा मुक्त करण्यात आला आहे. सदर प्रकरण मा.उच्च न्यायालयात अंतिम आदेशासाठी न्यायप्रविष्ट आहे. मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार पुढील कार्यवाही घेण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शाळांना मान्यता नसतानाही योजना राबविल्याबाबत

(२१) १४९२८ (२६-११-२०२०). श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.किसन कथारे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १०१ शाळांनी मान्यता नसताना शासनाच्या योजना राबविल्याचे दाखवून लाखो रुपयांचे अनुदान घेतले असल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ११ शाळांना मान्यता नसतानाही तेथे २० पेक्षा अधिक शिक्षकांची पदे भरण्यात आल्याचे तसेच ९० शाळांमध्ये ४०० पेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, ६८१ शासकीय व ९९ अनुदानित शाळांमध्ये एकही विद्यार्थी नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, देशभरातील शाळांची इतंभूत माहिती एका क्लिकवर आणल्याची मोहीम केंद्र शासनाने सुरु केली असून, या मोहिमेच्या पहिल्या टप्प्यात गेल्या वर्षभरापासून यू-डायस प्लस या ऑनलाईन प्रणालीत प्रत्येक शाळेची माहिती भरण्याचे निदेश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०७-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

- (४) सन २०१९-२०२० मध्ये राज्यातील सर्व शाळांची माहिती दरवर्षीप्रमाणे यु-डायस प्लस प्रणालीमार्फत संकलित करण्याकरिता भारत सरकारकडून सुचित करण्यात आले आहे.
- (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात कोरोना या आजारावरील रेमडेसिवीर इंजेक्शनचा काळाबाजार होत असल्याबाबत

(२२) १४९४२ (१८-११-२०२०). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्रीमती मुक्ता टिळक (कसबापेठ) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात विशेषतः पुणे शहरात कोरोना या आजारावरील रेमडेसिवीर इंजेक्शनचा तुटवडा भासू लागल्याने बाजारात त्याची चढ्या दराने विक्री होत असून काळाबाजार होत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रेमडेसिवर इंजेक्शन रुग्णालयात उपलब्ध नसल्यास रुग्णांच्या नातेवाईकांना ते बाहेरून जादा दराने खरेदी करावे लागत असल्याने गरीब रुग्णांचे सर्वाधिक हाल होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, माहे मे व जून, २०२० या कालावधीत या इंजेक्शनचा तुटवडा निर्माण झाला असल्याने काळ्या बाजारात त्याची विक्री २०,००० रुपयांपर्यंत होत होती, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, काळाबाजार रोखण्याकरिता या औषधाची खरेदी प्रक्रिया राबवून जिल्हा प्रशासनाला याचा पुरेसा साठा तातडीने उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच खासगी रुग्णालयात देखील सदर औषध मोफत उपलब्ध करून देण्याबाबत विधानसभा, विरोधी पक्षनेता यांनी मा. मुख्यमंत्री महोदयांना दिनांक २ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास पत्र लिहून विनंती केली होती, हे खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले तसेच रेमडेसिवर या औषधाचा सुरळीत पुरवठा होण्याच्या दृष्टीने व काळाबाजार रोखण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

राज्यात काही ठिकाणी व पुणे येथे एका ठिकाणी जादा दराने विक्री झाल्याचे निदर्शनास आले आहे.

- (२) हे ही अंशतः खरे आहे.
- (३) हे खरे आहे.
- (४) हे खरे आहे.

मा.विरोधी पक्षनेता यांनी मा.मुख्यमंत्री यांना दि.०२.१०.२०२० रोजी पत्र दिले आहे. शासकीय पत्र, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, दि.१४.१०.२०२० अन्वये खाजगी रुग्णालयात उपचार घेणाऱ्या रुग्णांना रेमडेसिवर इंजेक्शन निश्चित दराने उपलब्ध करून देण्यासाठी अन्न व औषध प्रशासनाने निश्चित केलेल्या खाजगी औषध केंद्राशी संपर्क साधण्याबाबतच्या सूचना राज्यातील सर्व क्षेत्रीय कार्यालयांना देण्यात आल्या आहेत.

(५) सदर औषधांचा तुटवडा होवू नये यासाठी सदर औषध उत्पादकांना जास्तीतजास्त साठा महाराष्ट्र राज्यात उपलब्ध करून देण्याबाबत विनंती करण्यात आली व सदर औषधाच्या विक्री, वितरण व साठा यावर प्रशासनामार्फत कडक नियंत्रण ठेवण्यात येत असून काळाबाजार होऊ नये याबाबत अन्न व औषध प्रशासनातील सर्व अधिकाऱ्यांना सतर्क राहण्याच्या सुचना देण्यात आलेल्या आहेत.

या प्रकरणी अन्न व औषध प्रशासनाने चौकशी केली आहे. अन्न व औषध प्रशासनातर्फे रेमडेसिवर इंजेक्शन या औषधांच्या काळाबाजार संदर्भात एकूण ०४ प्रकरणी सदरचे औषध जादा दराने विक्री केल्याचे आढळून आले आहे. सदर प्रकरणांत संबंधित पोलीस स्टेशन येथे FIR दाखल करण्यात येवून संबंधित आरोपींना अटक करण्यात आलेली आहे. पुढील चौकशी व तपास चालू आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहर व जिल्ह्यात अवैध गुटखा व अमलीपदार्थांची आयात आणि विक्री सुरु असल्याबाबत

(२३) १५०४५ (१८-११-२०२०). **श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) :** सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहर व जिल्ह्यात अवैध गुटखा व अमलीपदार्थांची आयात आणि विक्री सुरु असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, संपूर्ण राज्यात गुटखा विक्रीस बंदी असतानाही कोथरूड परिसरात विक्रीसाठी आलेला जवळपास ४० लक्ष रुपयांचा माल कोथरूड पोलीसांनी दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०२० रोजी हस्तगत केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्या अनुषंगाने पुणे शहर व जिल्ह्यात अवैध गुटख्याची आयात आणि विक्री पूर्णतः बंद करण्यासाठी कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

सप्टेंबर २०२० मध्ये पुणे जिल्ह्यात छुप्या पध्दतीने प्रतिबंधित गुटखा व पान मसाला विक्री होत असल्याचे आढळून आल्यावरून रु.४१,७२,६२८/- चा साठा जप्त करण्यात आलेला आहे.

तसेच कोथरूड पोलीस स्टेशन अंतर्गत दि. २१.१०.२०२० रोजी बेकायदेशीर रित्या प्रतिबंधित पान मसाला व सुगंधित तंबाखुचा एकूण रु.७,८७,५००/- चा साठा जप्त केला आहे व रु.३,००,०००/- किंमतीचे वाहन जप्त केले आहे.

(३) यासंदर्भात अन्न व औषध प्रशासनाच्या अधिकाऱ्यांची चौकशी केली आहे. पुणे शहर व जिल्ह्यात प्रतिबंधित गुटखा, पान मसालाची छुप्या पध्दतीने विक्री होत असलेल्या संशयित ठिकाणी नियमित धाडी जप्तीची कारवाई करण्यात येत असून त्यांचे विरुद्ध अन्न सुरक्षा व मानदे कायदा २००६ अंतर्गत कारवाई करण्यात येत आहे व पोलीसांकडे फिर्याद नोंदविण्यात येते. तसेच आस्थापना व वाहतुक करणारे वाहन सिल करण्यात येते. पुणे जिल्ह्यात दिनांक ०१.०४.२०२० ते ३१.१०.२०२० या कालावधीत ४४ ठिकाणी धाडी जप्तीची कारवाई करण्यात आली असून रु.१,०४,६५,०६१/- चा प्रतिबंधित गुटखा, पान मसाला, सुगंधित तंबाखुचा साठा जप्त करण्यात आला आहे व ४४ प्रकरणी पोलीसांकडे फिर्याद नोंदविण्यात आली आहे. १९ आस्थापना सिल केल्या आहेत. सदर प्रकरणी तपास व चौकशी सुरु असून चौकशीअंती न्यायालयीन कारवाई करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलडाणा जिल्ह्यामध्ये धान्याचा काळाबाजार होत असल्याबाबत

(२४) १५१७४ (१८-११-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलडाणा जिल्ह्यामध्ये गत चार-पाच महिन्यांपासून शासकीय धान्याचा मोठ्या प्रमाणात काळाबाजार होत असल्याची बाब दिनांक ८ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त लॉकडाउन कालावधीत धान्याच्या काळाबाजाराच्या १६ प्रकरणांमध्ये कारवाई करून १०२५ क्विंटल शासकीय धान्य जप्त करण्यात आले असून जिल्हा पुरवठा

विभागाच्या दुर्लक्षामुळे शासनाच्या विविध योजने अंतर्गत प्राप्त धान्यासाठी महिन्याला एका कड्याला २१ रुपये प्रमाणे ८४ लाख रुपये खर्च करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हा पुरवठा विभागाच्या हलगर्जीपणामुळे शासकीय धान्य वितरणामध्ये मोठ्या प्रमाणात गैरप्रकार होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार धान्य वितरण व्यवस्थेमध्ये दुर्लक्ष करणाऱ्या व धान्याची अफरातफर करणाऱ्या संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (१०-१२-२०२०) : (१) व (२) मागील चार-पाच महिन्यात जिल्ह्यात एकूण अवैध धान्यसाठा व अवैध वाहतुकीची १६ प्रकरणे निदर्शनास आली. पैकी १५ प्रकरणात संबंधितांविरुद्ध फौजदारी स्वरूपाचे गुन्हे दाखल करण्यात आलेले असून एका प्रकरणामध्ये जीवनावश्यक वस्तू कायद्यांतर्गत गुन्हा दाखल करण्याची कार्यवाही सुरू आहे. तसेच, सदरील १६ प्रकरणात एकूण १३६७.४९ क्विंटल धान्य साठा जप्त करण्यात आला असून ७ प्रकरणात धान्य साठा शासन जमा करण्याबाबत अंतिम आदेश पारित करण्यात आलेले आहेत. तसेच उर्वरीत ९ प्रकरणावर जीवनावश्यक वस्तू कायदा, १९५५ मधील तरतुदीनुसार कार्यवाही सुरू आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) उपरोक्त मुद्दा क्र.१ व २ प्रमाणे १५ प्रकरणात चौकशीअंती फौजदारी स्वरूपाची कार्यवाही करण्यात आली असून एका प्रकरणात गुन्हा दाखल करण्याची कार्यवाही सुरू आहे. तसेच, उक्त १६ प्रकरणापैकी ७ प्रकरणात जीवनावश्यक वस्तू कायदा १९५५ नुसार जप्त धान्य शासन जमा करण्याबाबत अंतिम आदेश पारित करण्यात आलेले आहेत. उर्वरीत ९ प्रकरणात जीवनावश्यक वस्तू कायदा १९५५ नुसार कार्यवाही प्रस्तावित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मासवण, वसरोली, खरशेत, वाकडी व वादीवली व काटाळे (ता.जि.पालघर)

येथील प्रादेशिक ग्रामीण नळपाणी पुरवठा योजनेबाबत

(२५) १५४४५ (१८-११-२०२०). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मासवण, वसरोली, खरशेत, वाकडी, वादीवली व काटाळे (ता.जि.पालघर) आदी ५ गावांसाठी ५ कोटी ४६ लाख १२ हजार रुपयांच्या अंदाजित खर्चाच्या प्रादेशिक ग्रामीण नळपाणी पुरवठा योजनेला मंजूरी मिळून या कामाचा कार्यादेश दिनांक ६ जून, २०१९ रोजी ठेकेदाराला देण्यात आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू कार्यादेश व ७२ लाख २५ हजार रुपये ठेकेदाराला अदा करुनही १ वर्षाहून अधिक कालावधी उलटून गेला तरीही आजमितीस या योजनेच्या कामास सुरुवात झाली नसल्याने गावातील नागरीक पाण्यापासून वंचित रहात आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित ठेकेदाराची चौकशी करून सदर योजना पूर्ण होण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

रु.७२,२५,६९२/- इतकी रक्कम ठेकेदारास अदा करण्यात आली आहे.

(३) योजनेच्या कामाचे कार्यादेश दिनांक ०६.०६.२०१९ रोजी देण्यात आले असून सदर कामाची मुदत नोव्हेंबर, २०२१ पर्यंत आहे. मासवण, दसरोली, खरशेत, वाकडी, वांदीवली व काटाळे (ता.जि.पालघर) आदी ५ गावांसाठी योजनेतर्गत खाजगी व गावठाण जागेत काम सुरु केले आहे. माहे जून, २०२१ ते ऑगस्ट, २०२१ दरम्यान टप्प्याटप्प्याने योजनेत समाविष्ट गाव / पाड्यांना पाणी पुरवठा सुरु करण्याचे प्रस्तावित आहे. तथापि, याबाबत सखोल चौकशी करून उचित कार्यवाही करण्याच्या सूचना मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी यांना देण्यात आल्या आहेत.

सद्यःस्थितीत सदर योजनेतील समाविष्ट गावे, पाड्यातील नागरीकांना एकूण ३१ विहीरी, ७८ हातपंप व १२ विद्युत / सोलार पंपाद्वारे पाणी पुरवठा होत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पडवे (ता.गुहागर, जि.रत्नागिरी) गावाच्या पाणी पुरवठा योजनेच्या कामाबाबत

(२६) १५४४६ (२६-११-२०२०). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पडवे (ता.गुहागर, जि.रत्नागिरी) गावाच्या पाणी पुरवठा योजनेच्या कामास पेयजल योजनेतर्गत १ कोटी ८० लाख रुपये किंमतीच्या अंदाजपत्रकास मंजूरी मिळूनही सदर योजनेचे काम प्रलंबित असल्याने तेथील ग्रामस्थांनी शासनाला आंदोलन करण्याचा इशारा माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जोपर्यंत या योजनेचे स्ट्रक्चरल ऑडिट व काम पूर्ण होत नाही तोपर्यंत ठेकेदारास कोणत्याही प्रकारचे बिल अदा करण्यात येऊ नये अशी मागणी जिल्हा परिषद ग्रामीण पाणीपुरवठा विभागाचे कार्यकारी अभियंता यांचेकडे माहे ऑक्टोबर, २०२० च्या पहिल्या आठवड्यात लेखी निवेदनाद्वारे ग्रामस्थांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदरहू पाणी पुरवठा योजनेचे काम प्रलंबित ठेवणाऱ्या संबंधित दोषींविरुधात कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी यांनी तेथील ग्रामस्थानसमवेत दिनांक२५.०९.२०२० रोजी योजनेची प्राथमिक पाहणी केली. पाहणीच्यावेळी सकृतदर्शनी दोष आढळून आला नाही. तथापि, दरम्यानच्या कालावधीत कोविड-१९ चा प्रादूर्भाव तसेच त्यानंतरच्या पावसाळ्यामुळे काम सुरु करण्यास विलंब झाला असून उर्वरित कामे सुरु करण्याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी यांच्या स्तरावर सखोल चौकशी करून योजना पूर्ण करण्याच्यादृष्टीने कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात प्राधान्य कुटुंब योजनेखालील लाभार्थी
रेशनिंग धान्यापासून वंचित असल्याबाबत**

(२७) १५४६२ (१८-११-२०२०). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात सुमारे २ लाख ३२ हजार १८९ कार्डधारक असून त्यापैकी शुभ्र कार्डधारक २१ हजार २२४, अंत्योदय २२९६० कार्डधारक असून ८१ हजार १९५ लाभार्थी, प्राधान्य कुटुंब योजनेखालील एक लाख ८६ हजार ९०२ लाभार्थी व केसरी ३५ हजार ४७४ कार्डधारक असून एक लाख २६ हजार ८७० लाभार्थी आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्राधान्य कुटुंब योजनेच्या कार्डधारकांना प्रति महिना तीन किलो तांदूळ व दोन किलो गहू देण्याबाबत शासनाने जाहीर केले असूनही सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात ५६००० कार्डधारक धान्यापासून वंचित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर कार्डधारकांना देय असलेल्या रेशनिंग पासून वंचित ठेवण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत तसेच यास जबाबदार असणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (१०-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील शिधापत्रिकांचा तपशिल पुढीलप्रमाणे आहे:-

प्रकार	शिधापत्रिका	शिधापत्रिकांवरील सदस्य
पिवळी (अंत्योदय)	२२९६६	८११९८
पिवळी (प्राधान्य कुटुंब लाभार्थी)	४६३२३	१९१६९८
केशरी (प्राधान्य कुटुंब लाभार्थी)	१०७१९९	३९५३१९
केशरी (बिगर प्राधान्य)	३५६२२	१२७१६३
शुभ्र	२१२३५	६९०३९
एकूण	२३३३४५	८६४४१७

वि.स. ४० (२३)

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुल (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील श्री सोमनाथ देवस्थान परिसर सौंदर्यीकरण व विकास
आराखडयाला मंजूरी मिळण्याबाबत**

(२८) १५८८५ (१८-११-२०२०). श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुल (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील श्री.सोमनाथ देवस्थान परिसर सौंदर्यीकरण व विकास आराखडयाला मंजूरी मिळण्याबाबत वि.स.स., बल्लारपूर यांनी मा.पर्यटन मंत्री आणि व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई यांना दिनांक २८. सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत २५ लक्ष रुपयांचा प्रस्ताव प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेअंतर्गत मंजूरीसाठी सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे (०२-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

(३) प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेच्या तरतूदीनुसार प्रस्तावाची छाननी करण्यात येऊन पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जगदंबा संस्था केळापूर (त. पांढरकवडा, जि.यवतमाळ) येथील
विकासकामांना निधी देण्याबाबत**

(२९) १५८९७ (१८-११-२०२०). श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केळापूर (ता.पांढरकवडा, जि.यवतमाळ) येथील जगदंबा संस्थेच्या विविध विकासकामांकरिता प्रादेशिक विकास योजनेअंतर्गत रु.५.०० कोटीची प्रशासकीय मान्यता व निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून सद्यःस्थितीत काम प्रगतीपथावर आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या विकास कामांपैकी भक्त निवासाचे काम हाती घेण्यात आले असून या कामाकरिता अद्याप निधी प्राप्त झालेला नसून सदर कामाचे १५०.०० लाख रुपयांचे देयक प्रलंबित असून रुपये २७५.०० लाख इतक्या रक्कमेची मागणी करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, अधीक्षक अभियंता सार्वजनिक बांधकाम मंडळ यवतमाळ यांनी त्यांच्या दिनांक २९.९.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये महाराष्ट्र पर्यटन विकास मंडळ, मुंबई यांना प्रस्ताव सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या संस्थेच्या विकासकामांना निधी वितरीत करण्याबाबत वि.स.स., बल्लारपूर यांनी व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई यांना दिनांक १ ऑक्टोबर २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे (०४-१२-२०२०) : (१) ते (४) होय, हे खरे आहे.

(५) सदर प्रकरणी स्थळपाहणी करून कामाचा अहवाल सादर करण्यातबाबत दि ०४.११.२०२० च्या पत्रान्वये उपसंचालक, पर्यटन संचालनालय, प्रादेशिक कार्यालय, अमरावती यांना निदेश देण्यात आले आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

घाटकोपर (मुंबई) येथील द युनिव्हर्सल शाळेचे ना हरकत प्रमाणपत्र रद्द करणेबाबत

(३०) १५९६५ (२६-११-२०२०). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील घाटकोपर येथील द युनिव्हर्सल स्कुलमध्ये पालक-शिक्षक संघाची आणि कार्यकारी समितीची स्थापना नियमानुसार न करणे, अनधिकृतरीत्या शुल्क वाढ करणे, शाळेकडून शालोपयोगी साहित्याची खरेदी अनिवार्य करणे, आदि कारणामुळे शाळेचे ना हरकत प्रमाणपत्र रद्द करण्याची शिफारस बृहन्मुंबई उत्तर विभागाचे शिक्षण निरीक्षक यांनी दिनांक ५ ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास पत्राद्वारे शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार द युनिव्हर्सल स्कुलच्या प्रशासनाने केलेले गैरप्रकार आणि बेकायदा कृती याबाबत शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०८-१२-२०२०) : (१) शिक्षण निरीक्षक, बृहन्मुंबई उत्तर विभाग यांनी त्यांच्या दिनांक १७ ऑगस्ट, २०२० च्या पत्रान्वये शिक्षण उपसंचालक, मुंबई विभाग, मुंबई यांच्याकडे शिफारस केली आहे.

(२) सदर बाब तपासण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील दुध उत्पादकांकडून बंदी असलेल्या इंजेक्शनचा वापर होत असल्याबाबत

(३१) १६०३० (१८-११-२०२०). श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात जनावरांनी जास्तीत जास्त आणि अधिक काळ दूध द्यावे यासाठी मोठ्या प्रमाणावर दूध व्यवसायिकांकडून दुधाळ जनावरांमध्ये ऑक्सिटॉसीन, प्रोजेस्टेरॉन, टेस्टोस्टेरॉन, इस्ट्रोडीऑल, कॉर्टिकॉस्टेरॉइन अशा प्रकारच्या बंदी असलेल्या इंजेक्शनचा वापर होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जनावरांच्या दुधाचा कालावधी वाढविण्यासाठी ऑक्सिटॉसीन सारख्या इंजेक्शनच्या सततच्या वापरामुळे जनावरांचा मृत्यू होण्याची शक्यता अनेक पशुसंवर्धन तज्ञांनी व्यक्त केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच राज्यातील नागरिकांना ऑक्सिटॉसिन, प्रोजेस्टेरॉन, टेस्टोस्टेरॉन, इस्ट्रोडीऑल, कॉर्टिकॉस्टेरॉइन अशा प्रकारचे इंजेक्शन दिलेल्या जनावरांच्या दुधाच्या वापरामुळे पुरुषांमध्ये वंध्यत्व, महिलांमध्ये लवकर वयात येणे, कर्करोग इत्यादी आजार होण्याची भीती वैद्यकीय तज्ज्ञांकडून व्यक्त करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या बंदी असलेल्या इंजेक्शनच्या वाढत्या वापराची उच्चस्तरीय चौकशी करून दुधात वाढ करणाऱ्या या इंजेक्शनचा वापर व उत्पादन बंद करणे तसेच याच्या विक्रीस बंदी घालण्याबाबत शासन स्तरावर ड्रग अँड कॉस्मेटिक अँक्ट नुसार अन्न औषध विभागाकडून कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) ऑक्सिटॉसीन या इंजेक्शनचा गैरवापर रोखण्यासाठी केंद्र शासनाने या औषधाचे Multi Dose Container वर निर्बंध आणले असून Single Dose Ampoule चे उत्पादन औषध निर्मिती कंपन्यांकडून करण्यात येत आहे. याबाबत अन्न व औषध प्रशासनाद्वारे नियमित पडताळणी करण्यात येत असून, सदर औषधाचा गैरवापर झाल्याचे आढळून आलेले नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मेहकर (जि.बुलडाणा) येथे निकृष्ट दर्जाचे व कमी धान्य देण्यात येत असल्याबाबत

(३२) १६०६९ (२६-११-२०२०). श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मेहकर (जि.बुलडाणा) येथील शासकीय गोदामातून तालुक्यातील स्वस्त धान्य दुकानात निकृष्ट दर्जाचा धान्य पुरवठा होत असल्याचे दिनांक २५ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच माहे सप्टेंबर, २०२० च्या तिसऱ्या आठवड्यात हिवरा खुर्द (ता.मेहकर, जि.बुलढाणा) येथे स्वस्त धान्य दुकानात द्वारपोच धान्य योजनेअंतर्गत धान्य पुरवठा करणाऱ्या वाहनातील पोत्यात धान्य कमी असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित कंत्राटदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (११-१२-२०२०) : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) या प्रकरणी निरीक्षण अधिकारी व तहसिलदार यांनी केलेल्या चौकशीत संबंधित रास्त भाव दुकानात तांदुळाच्या ६५ गोण्यामध्ये प्रति गोणी ५२४.६३ ग्रॅम याप्रमाणे ०.३४ क्विंटल इतकी घट तसेच मक्याच्या ८९ गोण्यामध्ये प्रति गोणी १३५२ ग्रॅम याप्रमाणे एकूण १.२० क्विंटल घट असल्याचे आढळून आले. त्याअनुषंगाने शासकीय धान्य गोदाम, मेहकर येथील गोदामपाल श्री.जाधव यांची तात्काळ बदली करण्यात आली आहे. तसेच श्री.जाधव हे महसूल आस्थापनेवरील कर्मचारी असल्याने म.ना.से. शिस्त व अपिल अधिनियम, १९७९ चे नियम ८ नुसार कारवाई करण्यासाठी दोषारोपपत्र जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांचेकडे जिल्हा पुरवठा अधिकारी, बुलढाणा यांनी सादर केले आहे.

नवीन हमाल कंत्राट प्रक्रियेमध्ये दि.१३/११/२०२० रोजीच्या निविदेतील न्यूनतम दर असलेल्या पात्र निविदाधारकांशी जिल्ह्यातील १६ शासकीय धान्य गोदामातील धान्य हाताळणूकीचे काम करण्यासाठी करारनामा करण्यात आला आहे. यापूर्वीचे बुलढाणा जिल्ह्यातील १६ शासकीय गोदामातील धान्य हाताळणूकीबाबतचे हमालीचे कंत्राट दि.१४/११/२०२० पासून समाप्त करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुळा धरणाच्या (ता.राहुरी, जि.अहमदनगर) काठावर असलेल्या बारागाव नांदूर पाणीपुरवठा योजनेतून दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याबाबत..

(३३) १६१०७ (२६-११-२०२०). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुळा धरणाच्या (ता.राहुरी, जि.अहमदनगर) काठावर असलेल्या १५ गावांना पाणीपुरवठा करणारी प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजना दिनांक २१ मे, २००२ रोजी वा त्यासुमारास सुरु करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेच्या पाणीसाठ्याच्या ठिकाणी संरक्षक भिंत नसल्याने भटकी जनावरे तसेच नागरीकांचा पाणीसाठ्याजवळ मुक्त संचार असल्याने पाणी दूषित होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, यामुळे या परिसरातील गावांना दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने अधिक चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत, त्यानुसार पाणीपुरवठा योजनेच्या पाणीसाठ्याभोवती संरक्षक भिंत उभारून नागरीकांना शुध्द पाणीपुरवठा करण्याच्या दृष्टीने कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०३-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) अशंत: खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) योजनेच्या जलशुध्दीकरण केंद्राभोवती तारेचे कुंपण करण्यात आले आहे. तथापि काही भागात नादुरुस्त असल्यामुळे भटक्या जनावरांचा संचार थांबविण्यासाठी जलशुध्दीकरण केंद्राभोवती आर.सी.सी. कुंपण दुरुस्तीच्या कामाचे अंदाजपत्रक जिल्हा नियोजन समितीतर्गत सन २०१९-२० मध्ये सादर करण्यात आले होते. आता सन २०२०-२०२१ च्या जिल्हा दरसूचीनुसार सादर अंदाजपत्रक दुरुस्त करून या वर्षीच्या जिल्हा वार्षिक नियोजनात फेर सादर करण्यात येईल.

जलशुध्दीकरण केंद्रामध्ये योजना चालविण्यासाठी नेमण्यात आलेले कर्मचारी हे तेथेच वास्तव्यास असल्याने त्यांचे मार्फत सद्या केंद्रातील पाणी व्यवस्थापन साफसफाई व इतर कामे पार पाडली जातात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डोंबिवली (पूर्व), गोग्रसवाडी भागात नामांकित कंपन्यांच्या नांवे
बनावट तूप विक्री होत असल्याबाबत**

(३४) १६३५५ (१८-११-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंबिवली (पूर्व), (जि.ठाणे) येथील गोग्रसवाडी भागात अमूल, गोवर्धन, कृष्णा व सागर या नामांकित कंपन्यांच्या नांवे बनावट तूप विक्री करणाऱ्यांवर दिनांक २४ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास पोलिसांनी कारवाई केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास पोलिसांनी केलेल्या कारवाईमध्ये नामांकित कंपन्यांच्या बनावट तूपाच्या पिशव्या, वजन काटा, तुपाचे डब्बे असे साहित्य जप्त करण्यात असून ठाणे, दहिसर, मीरा रोड, कासार वडवली, भाईदर व कांदिवली येथून काही संशयित व्यक्तींना ताब्यात घेण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार बनावट तूप विक्रेत्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) व (२) हे खरे आहे.

सदर प्रकरणी टिळकनगर पोलीस ठाणे, ठाणे शहर आयुक्तालय येथे दि.१९.१०.२०२० रोजी गुन्हा दाखल केला आहे.

तसेच सदर गुन्ह्यात एकूण ०७ आरोपींना अटक करण्यात आली असून त्यांच्याकडून मुद्देमाल जप्त करण्यात आला आहे.

(३) अन्न व ओषध प्रशासनातर्फे सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे. चौकशीमध्ये दहिसर येथून दोन ठिकाणाहून बनावट तुपाचे पाच नमुने व बनावट तुप बनविण्यासाठी वापरण्यात येणारे एक वनस्पती नमुना व खाद्यतेलाचे ९ नमुने असे एकूण १५ नमुने विश्लेषणासाठी घेण्यात आले. कारवाई घेतलेल्या प्रकरणातील अन्न विश्लेषक यांचे कडून अहवाल प्राप्त झाले असून लायन वनस्पती (अपमिश्रक), सोया लाईट रिफाईंड सोयाबीन ऑईल (अपमिश्रक), अर्पण रिफाईंड कॉटनसीड ऑईल (अपमिश्रक) हे प्रमाणित घोषित करण्यात आले. उर्वरीत १२ अन्न नमुने अन्न सुरक्षा व मानकाप्रमाणे नसल्याचे घोषित करण्यात आलेले आहेत. या प्रकरणी एकूण ०७ आरोपींना अटक करण्यात आली असून त्यांच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर प्रकरणी अन्न सुरक्षा व मानके कायद्यांतर्गत पुढील कारवाई घेण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मांडळ (ता.कुही, जि.बुलडाणा) गावाच्या पाणीपुरवठा योजनेच्या
निधीचा दुरुपयोग होत असल्याबाबत**

(३५) १६६०२ (१९-११-२०२०). श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण), श्री.टेकचंद सावरकर (कामठी), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मांडळ (ता.कुही, जि.बुलडाणा) गावाच्या पाणीपुरवठा योजनेच्या निधीचा दुरुपयोग होत असल्याचे माहे जुलै, २०२० च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास शासनाने गावातील पिण्याच्या पाण्याची समस्या सोडविण्याकरीता सन २०१९-२० मध्ये १ कोटी ७५ लाख रुपयांचा निधी उपलब्ध करून दिला होता. त्यातून या योजनेच्या पाण्याच्या पाईपलाईनची कामे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये पूर्ण झाली परंतु ती केलेली कामे सदोष असल्याने तेथील नागरीकांना पिण्याच्या पाण्यापासून वंचित राहावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर योजनेची निकृष्ट कामे करणाऱ्या कंत्राटी कंपनी व त्याला प्रशासकीय मंजूरी देणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०२-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) हे खरे नाही. मांडळ, ता.कुही, जि.नागपूर या गावाकरिता रु.१९८.७७ लक्ष (ढोबळ) किंमतीची योजना तयार करण्यात आली. योजनेला दि.२४.११.२०१४ रोजी तांत्रिक मान्यता देण्यात आली तसेच प्रशासकीय मान्यता दि.२०.१०.२०१६ रोजी देण्यात आली आहे. योजनेच्या कामाची निविदा प्रक्रिया राबविण्यात आली असून दि.२१.०७.२०१७ रोजी कामाला सुरुवात झाली आहे. योजनेची कामे दि.१०.०७.२०१९ ला पूर्ण करून पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला आहे. तसेच कामाचे अंतिम देयक त्रयस्थ संस्थेचा तपासणी अहवाल प्रलंबित असल्याने बाकी आहे.

सबब, कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील दहावी व बारावीच्या परिक्षा घेण्याबाबत

(३६) १६९०० (२७-११-२०२०). श्री.टेकचंद सावरकर (कामठी), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा), श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.विनोद अग्रवाल (गोंदिया), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर), श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर), श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.सुनील राणे (बोरीवली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात माहे ऑक्टोबर, २०२० मधील दहावी व बारावीच्या परिक्षांबाबत अनिश्चितता निर्माण झाली असून विद्यार्थ्यांचे परिक्षा अर्ज भरून घेण्याची प्रक्रीया ही अद्याप सुरु झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नियोजित वेळा पत्रकानुसार माहे फेब्रुवारी-मार्च, २०२० मध्ये परिक्षा न घेता त्या पुढे ढकलण्याच्या सूचना शिक्षण विभागाकडून देण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, परिक्षांचे नियोजन करतांना सदयःस्थितीत पुढील वर्षाच्या वेळापत्रकावर होणारा परिणाम, सण, उत्सव, पाऊस इत्यादी बाबीचा आढावा घेऊन काही उपाय योजना करण्यात आल्या आहेत काय,

(४) असल्यास, राज्यात फेब्रुवारी-मार्च मध्ये होणा-या १० वी व १२ वी च्या अनुत्तीर्ण आणि श्रेणी सुधारु इच्छिणा-या विद्यार्थ्यांच्या फेर परिक्षांबाबत निर्णय घेणे तसेच शाळा, महाविद्यालये सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबनाची कारणे कोणती ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०४-१२-२०२०) : (१) होय.

आवेदन पत्र भरण्याची प्रक्रीया ही ऑनलाईन पद्धतीने होत असून सदर प्रक्रीयेसाठी विद्यार्थी स्वतः शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालय येथे हजर राहणे आवश्यक असते व ही प्रक्रीया शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयामार्फतच पार पाडली जाते. आता माध्यमिक शाळा व उच्च माध्यमिक शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालये दि.२३ नोव्हेंबर, २०२० पासून प्रत्यक्ष सुरु झाली आहेत. परीक्षा अर्ज भरण्याची प्रक्रीया डिसेंबर महिन्यात सुरु करण्यात येईल.

- (२) २०२१ ची बोर्डाची परीक्षा कोविड प्रादुर्भावामुळे साधारणतः २ महिने पुढे ढकलण्याचे नियोजन आहे.
- (३) कोविड- १९ च्या प्रादुर्भावामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीमुळे अभ्यासक्रम २५ % नी कमी करण्यात आला आहे.
- (४) आता माध्यमिक शाळा व उच्च माध्यमिक शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालये दि.२३ नोव्हेंबर, २०२० पासून प्रत्यक्ष सुरु झाली आहेत. इ.१० वी, इ.१२ वी इयत्तेतील अनुत्तीर्ण आणि श्रेणी सुधारू इच्छणाऱ्या विद्यार्थ्यांची फेरपरीक्षा दिनांक २१ नोव्हेंबर २०२० ते दिनांक १० डिसेंबर २०२० या कालावधीत आयोजित करण्यात येत आहेत.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

चामोर्शी (जि.गडचिरोली) येथील मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम अंतर्गत येनापूर व १३ गावे प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

- (३७) १७०८० (२४-११-२०२०). डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) चामोर्शी (जि.गडचिरोली) तालुक्यातील मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत ९ कोटी रुपयांच्या येनापूर व १३ गावे प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेच्या कामाची मुदत पूर्ण होवूनही सदर काम संध गतीने सुरु असल्याने अद्याप ६०% देखील काम पूर्ण झालेले नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या योजनेच्या कामात वापरण्यात आलेले पाईप निकृष्ट दर्जाचे असून बांधकामात गैरव्यवहार झाला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त गैरव्यवहाराची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. गुलाबराव पाटील (०२-१२-२०२०) :** (१) अंशतः खरे आहे, सद्यस्थितीत योजनेचे काम ७५% पूर्ण झालेले आहे.
- (२) हे खरे नाही. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या मान्यता प्राप्त पुरवठादाराकडून व त्रयस्थ यंत्रणेकडून तपासणी करूनच पाईप योग्य दर्जाचे असल्याने योजनेमध्ये पाईपचा वापर केलेला आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उस्मानाबाद व लातूर जिल्ह्यात वॉटर ग्रीड योजनेची कामे तात्काळ सुरु करणेबाबत

(३८) १७३०४ (१९-११-२०२०). श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर), श्री.बबनराव दत्तात्रय यादव (लोणीकर) (परतूर), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाडा विभागातील सततची पाणी टंचाई असणाऱ्या उस्मानाबाद व लातूर या दोन जिल्ह्यासाठी सततच्या पाणी टंचाईवर मात करण्यासाठी शासन निर्णय क्र. पापुयो२०१९/प्र.क्र.१६४/पापु-१८ दि. १७/०९/२०१९ नुसार वॉटर ग्रीड योजनेच्या कामांस प्रशासकिय मंजूरी देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू वॉटर ग्रीड योजनेची कामे करण्यासाठी उस्मानाबाद व लातूर या जिल्ह्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या अभियंत्यानी सादर केलेल्या संकल्प अहवाल व त्यासाठी लागणारा निधी अनुक्रमे रु. १४०९.५७ कोटी व रु. १७२१.९१ कोटीच्या रक्कमेस प्रशासकीय मान्यता तसेच आरएफक्यू जाहीर करण्यास दिनांक ७ सप्टेंबर, २०१९ रोजीच्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार लातूर व उस्मानाबाद जिल्ह्याचा पाणी ग्रीड प्रकल्पाचा HAM आधारित निविदा दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१९ रोजी मागविण्यात आल्या असून निविदेची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय, नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत व केव्हा पर्यंत कार्यवाही पूर्ण होणे अपेक्षित आहे

(४) असल्यास, सततचा दुष्काळ व नैसर्गिक आपत्तीवर मात करण्यासाठी उस्मानाबाद व लातूर जिल्ह्यासाठी संजीवनी असणाऱ्या वॉटर ग्रीड योजनेची अनेक कामे अद्याप सुरु न करण्याची कारणे काय आहेत तसेच सदर कामे केव्हा सुरु करण्यात येणार आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०१-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, दि.९ सप्टेंबर, २०१९ च्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे.

(३) लातूर व उस्मानाबाद जिल्ह्याच्या पाणी ग्रीड प्रकल्पाची HAM वर आधारित निविदेची कार्यवाही प्रगतीपथावर असून निविदेस दिनांक २३/१२/२०२० पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे.सदर निविदेबाबत अंतिम कार्यवाहीनंतर पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) दरम्यान दि.२३/२/२०२० च्या मंत्रीमंडळ निर्णयाप्रमाणे जायकवाडी व उजनी धरणातून ग्रीड करण्यासाठी प्रस्ताव शासनस्तरावर कार्यवाही चालू आहे.

मुंबईतील वरळी डेअरीच्या जागेवर आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे पर्यटन संकुल उभारण्याबाबत.

(३९) १७४२१ (२६-११-२०२०). श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.सुभाष धोटे (राजुरा), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील वरळी येथील शासकीय दूध योजनेच्या १४ एकर जागेवर एक हजार कोटी रुपये खर्चून सिंगापूरच्या धर्तीवर आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे पर्यटन संकुल उभारण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त पर्यटन संकुलाचे स्वरूप काय आहे, यासाठी लागणारा निधी कशाप्रकारे उपलब्ध करण्यात येणार आहे व त्याची सद्यस्थिती काय आहे,
- (३) असल्यास, वरळी डेअरीच्या १४ एकर जागेवर उपरोक्त पर्यटन संकुल उभारण्यात येणार असल्यामुळे डेअरीसाठी कोणती पर्यायी व्यवस्था करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे अथवा घेण्यात येणार आहे,
- (४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे (०७-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) वरळी डेअरीच्या जागेवर आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे पर्यटन संकुलाची निर्मिती करण्याचे प्रस्तावित असून याबाबत सर्व संबंधित विभागांशी विचारविनिमय करून कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुक्ताईनगर (जि.जळगांव) तालुक्यातील ५१ गावासाठी स्वस्त धान्य पुरवठा करण्याबाबत

- (४०) १७६४९ (२६-११-२०२०). **श्री.चंद्रकांत (भाऊ) निंबाजी पाटील (मुक्ताईनगर) :** सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मुक्ताईनगर (जि.जळगांव) तालुक्यातील ५१ गावांसाठी असलेल्या स्वस्त धान्य दुकानामध्ये मुक्ताईनगर पुरवठा विभागातर्फे नियमित धान्य पुरवठा होत नसल्याने लाभार्थी धान्यापासून वंचित रहात असल्याची तक्रार स्वस्त धान्य दुकानदारांनी माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान संबंधित अधिका-यांकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (१०-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

मुक्ताईनगर येथील ११ स्वस्त धान्य दुकानदारांच्या POS मशीनची मुदत १५ सप्टेंबर, २०२० ला संपल्याकारणाने त्यांचे अन्न सुरक्षा योजनेचे वाटप करणे व १७ स्वस्त धान्य दुकानदार यांचे PMGKY योजनेचे अंशतः वाटप करणे बाकी होते. याच कालावधीत गोदामातील हमालांना वेळेवर हमाली न मिळाल्याने ते संपावर गेले होते. याही परिस्थितीत पर्यायी व्यवस्था करून माहे सप्टेंबर, २०२० या महिन्यातील १४ तारखेपर्यंत ५१ दुकानदारांना धान्य वितरीत करण्यात आलेले आहे.

(२) मुक्ताईनगर येथील शासकीय गोदामातील हमालांनी अन्नधान्याच्या हाताळणीच्या कामामध्ये असहकाराची भूमिका घेतल्याने स्वस्त धान्य दुकानदारांना वेळेवर धान्य वितरीत करणे शक्य झाले नाही. यामुळे जिल्हा पुरवठा कार्यालय, जळगांव यांनी सदर हमालीचे कंत्राट रद्द करून नवीन हमाल कंत्राटदाराची नेमणूक करण्यात येऊन अन्नधान्याचे वितरण सुरळीत करण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुरबाड (जि.ठाणे) तालुक्यातील कुडवली ग्रामपंचायतीमधील दलितवस्तीत
पाणीपुरवठा योजना राबविण्याबाबत**

(४१) १८४०२ (१४-११-२०२०). श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण) :

सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुरबाड (जि.ठाणे) तालुक्यातील उत्पन्नाच्या दृष्टीने मुरबाड नगरपंचायतपेक्षा सक्षम असलेल्या कुडवली ग्रामपंचायत हद्दीत दीड कोटींची पाणीपुरवठा योजना राबविली मात्र या पाणीपुरवठा योजनेपासून दलित वस्ती वंचित राहिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास,सदरहू कुडवली ग्रामपंचायत हद्दीतील दलित वस्तीला पाणीपुरवठा योजनेचा लाभ मिळावा यासाठी तेथील ग्रामस्थ व लोकजनशक्ती पक्षाचे तालुकाध्यक्ष शरद माळवे यांनी जिल्हाधिकारी, ठाणे, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, तहसीलदार, मुरबाड, गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, मुरबाड तसेच मा. ग्रामविकास मंत्री, मा. पाणीपुरवठा मंत्री व मा.पालकमंत्री, ठाणे जिल्हा आदीकडे मागील दीड वर्षांपासून निवेदने सादर केली आहेत, हे ही खरे आहे काय;

(३) असल्यास,याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सदर दलित वस्तीस पाणीपुरवठा योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

दलित वस्तीतील पाणी प्रश्नाबाबत लोक जनशक्ती पार्टी यांचे दिनांक ०५.१०.२०२० रोजीचे निवेदन गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, मुरबाड यांच्याकडे प्राप्त झाले आहे.

(३) कुडवली ग्रामपंचायत हद्दीतील दलित वस्तीकरीता सन २००८-०९ मध्ये राबविण्यात आलेल्या नळ पाणी पुरवठा योजनेमधून पाईपलाईन टाकण्यात आली होती. तथापि, एम.आय.डी.सी. मार्फत प्राप्त होणाऱ्या पाण्याचा दाब कमी जास्त प्रमाणात असल्याने शेवटच्या १० ते १२ घरांना पुरेसे पाणी पोहोचत नव्हते. त्या अनुषंगाने ग्रामपंचायतीमार्फत नवबौध्द घटकांचा विकास योजने अंतर्गत माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये विंधन विहिरीवरून लघु नळ पाणी पुरवठा योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे. सदर योजनेमध्ये ५ हजार लीटर पाण्याची टाकी बसविण्यात आली असून, स्टँडपोस्टद्वारे पाणी उपलब्ध आहे.

तसेच ग्रामपंचायत निधीतून दलित वस्तीसाठी कुडवली नळ पाणी पुरवठा योजनेतून माहे ऑक्टोबर २०२० मध्ये नवीन पाईप लाईन टाकण्यात आली असून, घरोघरी नळ कनेक्शन देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यात शुध्द पाण्याचा पुरवठा करण्याबाबत

(४२) १८६९१ (१९-११-२०२०). श्री.मदन येरावार (यवतमाळ) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यातील २२७३ गावातील १०६८९ जलस्त्रोतांचे नमूने तपासणीसाठी घेतले असता तपासणी केलेल्या ६६४७ नमून्यांपैकी ५७७१ नमूने योग्य तर ८७६ नमूने अयोग्य असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, १४३३ गावातील ४९०५ स्त्रोतांमधील ३ स्त्रोतांमध्ये टी.डी.एस.चे प्रमाण अधिक तर ९२ गावातील १२९ स्त्रोतांमध्ये १.५ पी.पी.एम. पेक्षा फ्लोराईडचे प्रमाण अधिक आढळल्याने आरोग्याच्या दृष्टीने हे प्रमाण अधिक घातक आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, २४५ गावात ४८४ स्त्रोत नायट्रेटबाधित तर ६५४ गावातील १६२५ स्त्रोतांमध्ये १ ते १.५ पी.पी.एम. फ्लोराईडचे प्रमाण आढळले, १०६ गावातील १२५ स्त्रोतांमध्ये ६.५ ते ८.५ या मर्यादेपेक्षा पी.एच.चे (सामू) अधिक प्रमाण आढळले तर १२१ गावातील १८० जलस्त्रोतांमध्ये टि.एच. तसेच १६ गावातील १६ जलस्त्रोतांमध्ये अल्कनिटीचे प्रमाण अधिक आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने यवतमाळ जिल्ह्यात शुध्द पाणी पुरवठा करण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) अशांत: खरे आहे.

सन २०२०-२१ अंतर्गत रासायनिक पाणी नमुने तपासणी अंतर्गत मान्सूनपूर्व २२७३ गावातील १०६८९ स्त्रोतांपैकी ६६४७ पाणी नमुन्याची तपासणी करण्यात आली असून त्यापैकी ५७७१ पाण्याचे नमुन्यामधील रासायनिक घटकांचे प्रमाण Bureau of Indian Standards १०५००-१९९१ यांनी ठरवून दिलेल्या मानकांच्या मर्यादेत आहेत. तर ८७६ पाणी नमुन्यामधील रासायनिक घटकांचे प्रमाण Bureau of Indian Standards यांनी ठरवून दिलेल्या मानकापेक्षा जास्त असल्याचे आढळून आले.

(२) हे खरे आहे.

सन २०२०-२१ अंतर्गत रासायनिक पाणी नमुने तपासणी अंतर्गत मान्सूनपूर्व एकूण ६६४७ पाणी नमून्यापैकी ०३ गावातील ०३ पाणी नमुन्यांमध्ये टी.डी.एस. चे प्रमाण Bureau of Indian Standards यांनी ठरवून दिलेल्या मानकापेक्षा जास्त असल्याचे आढळले आहे.

तसेच ९२ गावातील १२९ पाणी नमुन्यामध्ये फ्लोराईडचे प्रमाण १.५ पी.पी.एम. पेक्षा अधिक असल्याचे आढळून आले आहे.

(३) हे खरे आहे.

सन २०२०-२१ अंतर्गत रासायनिक पाणी नमुने तपासणी अंतर्गत मान्सूनपूर्व एकूण ६६४७ पाणी नमुन्यापैकी ४८४ स्त्रोतातील नायट्रेटचे प्रमाण Bureau of Indian Standards यांनी ठरवून दिलेल्या मानकापेक्षा जास्त असल्याचे आढळून आले आहे. ६५४ गावातील १६२५ पाणी नमुन्यामध्ये फ्लोराईडचे प्रमाण १ ते १.५ पी.पी.एम.असल्याचे आढळून आले आहे. १०६ गावातील १२५ पाणी नमुन्यामध्ये पी.पी.एच.चे प्रमाण ६.५ ते ८.५ या मर्यादेपेक्षा अधिक आहे. तसेच १२१ गावातील १८० स्त्रोतांमध्ये अलक्यानिटीचे प्रमाण Bureau of Indian Standards यांनी ठरवून दिलेल्या मानकापेक्षा जास्त असल्याचे आढळून आले आहे.

(४) फ्लोराईड बाधित स्त्रोतांना लाल रंग देवून पाणी वापरण्यास बंदी करण्याबाबतच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. पाणी गुणवत्ता बाधित गावांत पर्यायी स्त्रोत उपलब्ध असून त्यांचा वापर करण्यात येत आहे.

राष्ट्रीय फ्लोरोसिस नियंत्रण व प्रतिबंधक कार्यक्रमांतर्गत जनजागृती करून विविध उपाययोजना राबविण्यात येतात. फ्लोराईड बाधित ९२ गावांपैकी ग्रामीण पाणी पुरवठा विभागामार्फत ५ नळ योजनांचे काम प्रगतीपथावर आहे व उर्वरित गावे जल जीवन मिशन कृती आराखड्यामध्ये घेण्यात आली आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळांच्या रिसॉर्टच्या खासगीकरणाबाबत

(४३) १८८८१ (१८-११-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील पर्यटन उद्योगाला चालना देण्यासाठी शासनाने महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाच्या मालमत्तांचे खासगीकरण करण्याचा निर्णय घेतला असून पहिल्या टप्प्यात माथेरान, महाबळेश्वर, हरिहरेश्वर, गणपतीपुळे व मिठबाव येथील रिसॉर्टचे खासगीकरण होणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पहिल्या टप्प्यात तीस वर्षे व नंतर तीस वर्षे अशा साठ वर्षांच्या लीजवर सदर रिसॉर्ट खासगी संस्थांना देण्यात येणार असून या मालमत्ता ज्या संस्था घेतील त्यांना विविध सवलतीही देण्यात येणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पर्यटन विकासात खासगी भागीदारी टिकवून ठेवण्यास मदत करणारा कृती आराखडा तयार करण्यासाठी मा.पर्यटन मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली १५ सदस्यीय टास्क फोर्सची स्थापना करून त्यामध्ये विविध क्षेत्रातील तज्ञ व्यक्तींचा समावेश करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, खासगीकरण करण्याच्या या प्रयासामध्ये पर्यटनात वाढ होऊन शासनाचा फायदा न होता खासगी संस्थांना अधिक लाभ होण्याची शक्यता वर्तविण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, खासगीकरणाकडे वाटचाल न करता सध्या अस्तित्वात असलेल्या यंत्रणेमध्येच अधिक सक्षमतेने काम करण्याच्या दृष्टीने शासन कोणती कार्यवाही करणार आहे ?

श्री. आदित्य ठाकरे (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही. मालमत्ता ज्या खाजगी संस्था लीजवर घेतील त्यांना सवलती देण्याचा कोणताही निर्णय घेण्यात आला नाही. लीजच्या मुदतवाढीसंदर्भात उच्चस्तरीय समितीच्या शिफारशी विचारात घेऊन निर्णय घेण्यात येईल.

(३) हे खरे आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) यापूर्वी भाडेपट्ट्यावर दिलेल्या उपहारगृहांचे परिचलन महामंडळ स्वतः करित आहे. (उदा. माथेरान, कार्ला, पानशेत, महाबळेश्वर, बोधलकसा, कुणकेश्वर, हरिहरेश्वर, तारकली येथील उपहारगृहे) तसेच बोधलकसा, कुणकेश्वर, भीमाशंकर, खारघर व गंगापूर धरण, नाशिक येथील ग्रेप पार्क रिसॉर्ट व बोट क्लब या नव्याने विकसित केलेल्या मालमत्तांचे परिचलन महामंडळाने स्वतः चालू केले आहे. तसेच भाडेकरार संपुष्टात आलेल्या लोणार व कोयना येथील पर्यटक निवासांचे परिचालनही महामंडळ करणार आहे.

नागपूर शहर व ग्रामीण भागात रेशनचा पुरवठा करणाऱ्या एजन्सीकडून अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने धान्याचा होत असलेला काळाबाजार

(४४) १८८५ (२६-११-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहर व ग्रामीण भागात रेशनचा पुरवठा करणाऱ्या एजन्सीच्या सब एजंटमार्फत एफसीआय अधिकाऱ्यांशी संगनमत करून धान्याचा काळाबाजार होत असल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०२० च्या चौथ्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एफसीआय तसेच अन्नपुरवठा विभागाचे अधिकारी संगनमत करून काही सब एजंटकडून चांगल्या प्रतीचे रेशनसाठीचे धान्य काळ्याबाजारात अधिक किंमतीत विक्री करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित सब एजंट व एजन्सीला काळ्या यादीत टाकणे तसेच संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (१०-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही, नागपूर ग्रामीण क्षेत्रात धान्याचे वितरण करतांना भारतीय खाद्य निगम येथून धान्याची उचल केल्यानंतर धान्य शासकीय गोदामामध्ये जमा होते. त्यानंतर त्या धान्याचे वितरण परमीट नुसार राशन दुकानदारांपर्यंत पोहचते करण्यात येते.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

फागणे (ता.जि.धुळे) येथील २१ गावे पाणी पुरवठा योजना पुनर्जिवित करण्याबाबत

(४५) १९०३५ (२५-११-२०२०). श्री.फारूक शाह (धुळे शहर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१)फागणे (ता.जि.धुळे) येथील २१ गावे पाणी पुरवठा योजना अनेक वर्षांपासून बंद अवस्थेत असून सदर योजना पुनर्जिवित करण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित असल्याचे माहे ऑक्टोबर,२०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, फागणे २१ गाव पाणी पुरवठा योजना लवकरच सुरु व्हावी यासाठी दोन ते तीन वर्षांपासून स्थानिक लोकप्रतिनिधी पाठपुरावा करीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) व (२) होय.

(३) व (४) यासंदर्भात मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, नाशिक यांचे कार्यालयाकडून पुर्तता अहवाल शासनास दि.१८.०३.२०२० रोजी प्राप्त झाला आहे.

तथापि मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम या योजनेचा कालावधी दि.३१ मार्च, २०२० रोजी संपुष्टात आल्याने, दि.३१ ऑगस्ट, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत केवळ यापुर्वी मंजूरी देण्यात आलेल्या प्रगतीपथावरील/अपूर्ण पाणीपुरवठा योजनांची कामे पूर्ण करण्याकरिता प्रस्तुत योजनेस दोन वर्षे (सन २०२१-२२ पर्यंत) मुदतवाढ देण्यात आली आहे. त्यामुळे सदयःस्थितीत सदर कार्यक्रमांतर्गत कोणत्याही पाणीपुरवठा योजनेस नव्याने मंजूरी देता येत नाही.

पुणे जिल्ह्यात खाद्य तेल, तूप, मिठाई व अन्न पदार्थांचा भेसळयुक्त साठा सापडल्याबाबत

(४६) १९१०० (१८-११-२०२०). श्री.राहूल कुल (दोंड), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

वि.स. ४० (३८)

- (१) पुणे जिल्ह्यात खाद्य तेल, तूप, मिठाई व अन्न पदार्थांचा ४७ लक्ष रुपयांचा भेसळयुक्त साठा आढळून आल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच पुण्यातील मार्केट यार्ड येथील घाऊक बाजारात प्राज ट्रेडर्स या दुकानातून कृष्णा पाम तेल, रॉयल रिफाईंड सोयाबीन तेल, शगुणचे सरकी तेल आणि कीर्ती फ्रायकिंग रिफाईन्ड सोयाबीन तेलाचा १४ लाख रुपये किंमतीचा भेसळयुक्त साठा आढळून आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

पुणे जिल्ह्यात खाद्यतेल, तूप व मिठाईचा ऑक्टोबर २०२० व त्यादरम्यान रु.४१,०७,४६०/- चा साठा जप्त केला आहे.

दि.२१.१०.२०२० रोजी प्राज ट्रेडर्स या पेढीतुन संशयावरून ४ खाद्यतेलाचे नमुने विश्लेषणासाठी घेवून उर्वरीत १०५४६ किलो, रु.१३,४९,४९१/- किंमतीचा साठा जप्त करण्यात आला आहे. सदर नमुन्यांचे विश्लेषण अहवाल प्रलंबित आहेत. त्यामुळे सदर साठा भेसळयुक्त आहे किंवा कसे ? सांगता येत नाही.

- (३) अन्न व औषध प्रशासनामार्फत चौकशी करण्यात आली असून, पुणे जिल्ह्यात खाद्यतेल, तूप, मिठाई व इतर अन्न पदार्थांचे दिनांक २०.०८.२०२० ते २२.११.२०२० या कालावधीत १८१ अन्न नमुने विश्लेषणास घेतले असून रु.८५२५२०८/- किंमतीचा साठा जप्त करण्यात आलेला आहे. सदर प्रकरणी विश्लेषण अहवाल प्राप्त होताच अन्न सुरक्षा व मानदे कायद्यांतर्गत नमुद तरतुदीनुसार पुढील कारवाई करण्यात येत आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर शहरात अन्नपदार्थात भेसळ होत असल्याबाबत

(४७) १९१२५ (२६-११-२०२०). श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर शहरात अन्नपदार्थात भेसळ केल्याच्या ५२१ तक्रारी करण्यात आल्या असल्याचे दिनांक १८ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्यापैकी ६२ नमुने आरोग्यासाठी अत्यंत घातक असून ८० नमुने निकृष्ट दर्जाचा माल असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार भेसळ करणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे (११-१२-२०२०) : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

अन्न व औषध प्रशासनाच्या नागपूर कार्यालयात दिनांक ०१.०४.२०२० ते १५.११.२०२० या कालावधीमध्ये एकूण ३० तक्रारी प्राप्त झाल्या होत्या. सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने कारवाई करून १७ नमुने विश्लेषणास्तव घेण्यात आले. तसेच दि. ०१.०४.२०१९ ते ३१.०३.२०२० या कालावधीमध्ये भेसळीच्या संशयावरून ५२१ नमुने विश्लेषणास्तव घेण्यात आले. एकूण ५२१ नमुन्यांपैकी ३४६ प्रमाणित, ९२ नमुने कमी दर्जाचे, ५ नमुने मिथ्याछाप तर ७८ नमुने असुरक्षित आढळून आले आहेत.

(३) दि.१.४.२०२० ते १५.११.२०२० या कालावधीत अन्न व औषध प्रशासनास प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगे १७ नमुने विश्लेषणास्तव घेण्यात आले. त्यापैकी ०१ नमुना मिथ्याछाप आढळून आला यात न्यायनिर्णय निवाडा दाखल करण्यात आला आहे. ०८ नमुने कमी दर्जाचे आढळून आले त्यापैकी ०१ नोंदणीधारक प्रकरणात तडजोड होवून रु.३०००/- दंड आकारण्यात आला व ०७ प्रकरणात चौकशी सुरु आहे.तसेच ०८ नमुने प्रमाणित आढळून आल्यामुळे त्यावर पुढील कोणतीही कारवाई उरलेली नाही

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जे.के.जिनिंग प्रेसिंग फॅक्टरी मुर्तिजापूर (जि.अकोला) येथील गोडाऊनमध्ये
अवैध रेशनचा धान्यसाठा सापडल्याबाबत**

(४८) १९४०२ (१८-११-२०२०). श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जे.के.जिनिंग प्रेसिंग फॅक्टरी मुर्तिजापूर (जि.अकोला) येथील गोडाऊनमध्ये पोलीसांनी दिनांक २९ सप्टेंबर २०२० रोजी वा त्यासुमारास टाकलेल्या धाडीत अवैध रेशनचा धान्यसाठा सापडला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले आहे व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (१०-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी मुर्तिजापूर (शहर) पोलीस स्टेशन येथे दि.०८.१०.२०२० रोजी F.I.R. नोंदविला आहे.

सदर प्रकरणी गहू, तांदूळ, मुगदाळ, मसूरदाळ, ज्वारी मसाला, कांदा, लसून, मका, हळद, अखखा चना व बारदाना यांचा साठा आढळून आला आहे. सदरचे धान्य शालेय पोषण आहार व शासकीय धान्य असल्याचे आढळून आले. जप्त करण्यात आलेला धान्यसाठा श्री.रोहित अनिलकुमार शर्मा याचे सुर्तनाम्यावर ठेवण्यात आलेला असून जीवनावश्यक वस्तु अधिनियम, १९५५ चे कलम २ ब नुसार धान्य साठा ताब्यात घेऊन पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खारेपाटण (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) संभाजीनगर टाकेवाडी
नळपाणी पुरवठा योजनेच्या कामाबाबत**

(४९) १९६९० (२४-११-२०२०). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खारेपाटण (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) येथील संभाजीनगर टाकेवाडी नळपाणी पुरवठा योजनेस सन २०१७-१८ मध्ये ५८ लाख अंदाजित खर्चास मंजूरी देऊन दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१९ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आलेली असताना अद्याप सदर योजनेचे काम अपूर्ण अवस्थेत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित ठेकेदाराने व अधिकाऱ्यांनी याकडे दुर्लक्ष केले असल्याने दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०२० पासून गावाला पाणी पुरवठा करणारी नळ पाणी पुरवठा योजना बंद ठेवण्याचा इशारा सरपंच, ग्रामपंचायत, खारेपाटण यांनी माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांना लेखी निवेदनाद्वारे दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ग्रामपंचायत कार्यालयाशेजारी उंच आरसीसीचे काम करून बांधण्यात आलेली साठवण टाकी धोकादायक झाली असून ती कोसळण्याच्या स्थितीत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सद्यःस्थितीत सुरु असलेल्या नळ योजनेवरून करण्यात येत असलेला पाणी पुरवठा दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०२० पासून पूर्णपणे बंद करण्यात येणार असल्याने ग्रामस्थांची गैरसोय होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०९-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) खारेपाटण गावासाठी बांधण्यात आलेली उंच खांबावरील R.C.C. टाकी नादुरुस्त झाल्याने त्या टाकी शेजारीच सन २००९-१० मध्ये १.४८ लक्ष लिटर क्षमतेची नवीन टाकी बांधून देण्यात आली असून सदर टाकीद्वारे खारेपाटण गावास पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे. जुनी टाकी निर्लेखित करण्याची सूचना ग्रामपंचायतीस देण्यात आली असूनही ग्रामपंचायतीकडून सदर टाकीद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत होता. सदर टाकी निर्लेखित करण्याबाबत ग्रामपंचायतीस पुन्हा सूचना देण्यात आली आहे.

मुख्यमंत्री पेयजल कार्यक्रमातून १.२५ लक्ष लिटर क्षमतेची नवीन टाकी बांधण्यात आली असून सदर टाकीत अस्तित्वातील उद्भव विहिरीद्वारे उर्ध्ववाहीनी टाकून पाणी पुरवठा करण्याचे काम अंतिम टप्प्यात आहे. उर्ध्ववाहीनीसाठी आवश्यक D.I. Pipes कोव्हीड-१९ मुळे वेळेत उपलब्ध न झाल्याने या कामास विलंब झाला आहे. सदर काम पूर्ण करून डिसेंबर, २०२० अखेर पर्यंत पाणी पुरवठा सुरु करण्याचे नियोजन आहे.

टाकेवाडीसाठी घेण्यात येणाऱ्या अतिरिक्त उद्भवाच्या जागेत बदल होत असल्याने सदरचे काम तूर्त हाती घेण्यात आलेले नाही. तथापि, सद्यःस्थितीत खारेपाटण गावातील जून्या योजनेतून पाणी पुरवठा सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजा पेठ अहमदपूर व मौजा नविन आष्टी (आयमा), (ता.आष्टी, जि.वर्धा)
येथे पाणी पुरवठा योजना मंजूर करण्याबाबत**

(५०) १९७२४ (२५-११-२०२०). श्री.दादाराव केचे (आर्वी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजा पेठ अहमदपूर व मौजा नविन आष्टी (आयमा) (ता.आष्टी, जि.वर्धा) या भौगोलिक दृष्ट्या मोठ्या ग्रामपंचायती असून लोकसंख्येत वाढ झाल्याने पाणी टंचाई निर्माण झाली असून ग्रामस्थांना २ ते ३ दिवसांतून एकदा अपुरा तसेच अशुध्द पाणी पुरवठा होत असल्याने नागरिकांच्या आरोग्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाणी टंचाई दूर होऊन शुध्द पाण्याचा पुरवठा होण्यासाठी या गावांसाठी अप्पर वर्धा धरणाचे बँक वॉटर मधून फिल्टर प्लांटसह नविन पाणी पुरवठा योजना मंजूर करण्याची मागणी येथील ग्रामस्थ करीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०९-१२-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) मौजा पेठ अहमदपूर व मौजा नविन आष्टी (आयमा) (ता.आष्टी, जि.वर्धा) दोन्ही गावाचे १९९३-९४ मध्ये पुनर्वसन झालेले असून अस्तित्वातील नळ पाणी पुरवठा योजनेतून नियमित पाणी पुरवठा होत आहे.

वि.स. ४० (४२)

अस्तित्वातील नळ पाणी पुरवठा योजनेची वितरण व्यवस्था जुनी व जीर्ण झालेली असल्यामुळे जल जीवन मिशन आराखड्यात आवश्यक बदल प्रस्तावित आहे.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.